

ER2012-056

***** ER-verg. d.d. 23.10.12 *****

AGENDAPUNT : 5.

ONDERWERP : Goedkeuring ontwerp eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2013.

TOELICHTING: De voorzitter stelt een spreektijd voor van 20 minuten in de eerste ronde en 10 minuten in de tweede ronde.
PDB-fractieleider Beukenboom stelt voor, gezien het feit dat dit een begrotingsbehandeling betreft, de spreektijd te stellen op 30 minuten in de eerste ronde en 20 minuten in de tweede ronde.
Onafhankelijk lid Santa stelt een hoofdelijke stemming voor ter zake het voorstel van de voorzitter.

De vergadering gaat met 5 stemmen vóór en 2 tegen, akkoord met een spreektijd van 20-10.

De voorzitter geeft het woord aan leden die zich voor het onderwerp als sprekers hebben ingeschreven.

Het bestuurscollege gaat in op de in de eerste en tweede ronde gestelde vragen en gedane opmerkingen.

BESLUIT:

1.

Het concept verordening tot vaststelling van de begroting voor het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2013, inclusief de wijzigingen, wordt met 5 stemmen vóór en twee tegen aangenomen.

2.

De motie (zie bijlage) waarbij het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire verzocht wordt om de benodigde exercities te entameren, zodat de area bekend als Tolo/Karpata, wordt aangewezen ten behoeve van ontwikkeling als cultuurhistorisch toeristisch gebied, alsook ten behoeve van gezondheid- en ecologisch toerisme, wordt met vijf stemmen vóór en 2 tegen aangenomen.

UITVOERING:

1. FIN/JAZ/Griffie
2. Griffie

Voorwoord Bestuurscollege Bonaire: Begroting 2013 t/m 2016

Inleiding

Voor u ligt de begroting voor 2013 t/m 2016 van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB), de tweede begroting die volledig tegemoet komt aan het in juni 2011 in het staatsblad gepubliceerde “Besluit Begroting en Verantwoording BES (BBV BES)”. Deze begroting is tevens gebaseerd op de kaderbrief van het Cft (brief Cft dd 1 juni 2012, nr Cft 201200249), het overleg met vertegenwoordigers van het secretariaat van het Cft op 20 augustus 2012 alsmede diverse telefonische en mailcontacten inzake specifieke onderdelen.

Ook dit jaar zijn we er in geslaagd om de wettelijke deadline, aanleveren van de begroting aan de eilandsraad uiterlijk 1 september, te halen. Daarbij willen we graag opmerken dat deze wettelijke datum, in relatie tot de deadline voor aanlevering aan de minister van BZK (15 november) aan de vroege kant is. Wat ons betreft kan deze deadline een maand opschuiven. Daarmee verbeteren we de actualiteit.

In de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 8 juni 2012 zijn de diverse kabinetsstandpunten beschreven ten aanzien van “Referentiekader Caribisch Nederland”. De belangrijkste elementen uit die brief zijn dat erkend wordt dat de Caribisch Nederlandse eilanden te weinig vrije uitkering hebben ontvangen en dat met ingang van 2012 de vrije uitkering zal worden verhoogd tot de onderkant van de in het rapport van een onafhankelijk onderzoeksbureau weergegeven bandbreedte. Het OLB vindt deze ontwikkeling van verhoging van de vrije uitkering naar de onderkant van de bandbreedte een goed begin. Dat stelt het OLB voorlopig nog steeds voor een zware opgave om al haar taken en verantwoordelijkheden op een acceptabele wijze waar te maken. Mede omdat er ondertussen een aantal zware, aanvullende taken bijkomen waarvoor nog geen toereikende extra financiële middelen, structureel, zijn bijgevoegd.

Belangrijk is ook de erkenning dat de berekeningen voor de vrije uitkering zijn gebaseerd op een uitgangssituatie waarbij sprake is van een voor Nederland acceptabel voorzieningenniveau en dat daarvan op dit moment beslist nog geen sprake is vanwege de enorme achterstanden op het gebied van onderhoud wegen, overheidsgebouwen, schoolgebouwen, haven en overige infrastructuur. Voor het wegwerken van deze achterstanden zijn geen middelen voorhanden, ondanks het feit dat alle meerjaren renovatie- en onderhoudsplannen gereed zijn. De vrije uitkering is daarvoor ook niet bedoeld en dus ook niet toereikend. Eerdere toezeggingen (zoals bijvoorbeeld in de brief van staatssecretaris van BZK van 15 december 2008 inzake Omar) en afspraken met Nederland (zoals artikel 8 van het Bestuurlijk Akkoord van 22 april 2010) zijn op dit punt nog niet waargemaakt.

Financiële kaders

In de kaderbrief is geanticipeerd op de aanpassingen, gebaseerd op het kabinetsstandpunt ten aanzien van de vrije uitkering. Daarmee is gedeeltelijk gehoor gegeven aan de signalen die al meerdere jaren worden afgegeven.

Nu de indexering voor 2012 al heeft geleid tot een ophoging met \$ 1,1 mln is, in overleg met het Cft, besloten dit bedrag ook mee te nemen voor de jaren 2013 en verder. Daar bovenop is rekening gehouden met de nieuwe systematiek die met

ingang van 2013 zal worden toegepast met betrekking tot indexering, die gebaseerd is op het inflatiecijfer van het voorgaande jaar. Op grond van deze systematiek is rekening gehouden met het gemiddelde inflatiecijfer over de eerste twee kwartalen van 2012, zijnde 3,3%. Dit leidt tot een voorlopig indexbedrag van \$ 0,9 mln voor 2013 en verder.

Het OLB zal hierbij wel de vraag stellen of daarmee wel voldoende rekening wordt gehouden met de bevolkingsgroei. Op Bonaire is per 1 januari 2012 sprake van 16.541 geregistreerde inwoners, een groei van 4,5%. Ook zitten hier nog geen aanpassingen in die het gevolg zijn van de autonome groei op de Caribisch Nederlandse eilanden en de toepassing van artikel 87 Wet FinBES.

Omdat we voor 2013 nog niet geheel zeker zijn of de indexering daadwerkelijk wordt uitgekeerd, gezien het voorbehoud in de brief inzake het kabinetsstandpunt, is besloten een specifieke indexeringsreserve op te nemen. Wel willen wij er op wijzen dat het voor Bonaire niet acceptabel is als deze indexering weer zal worden teruggedraaid. Wij gaan er van uit dat er sprake is van bestendigheid in beleid.

Het lente-akkoord ging gepaard met het aanwijzen van 10 miljoen Euro die vanaf 2013 structureel beschikbaar komt voor de intensivering van de duurzame economie. Veel activiteiten in dit kader zullen uit deze aanvulling worden betaald, zoals het beheer en onderhoud van de waterzuiveringsinstallaties. Dit is evenwel in onderhavige begroting nog niet terug te vinden. Wel hebben we het bedrag bepaald dat voor het OLB beschikbaar komt en deze zowel aan de inkomsten als aan de uitgavenkant opgenomen. Als de bestemmingen bekend zijn zal dit aan de eilandsraad ter vaststelling worden voorgelegd middels een begrotingswijziging.

Ten aanzien van de lokale inkomsten zijn er, ten opzichte van de laatste inzichten voor 2012 een aantal bedragen opgehoogd. Dit betreft met name de inkomsten uit casinorechten, haven en bouwleges. De aanschaf van een nieuwe loodsboot zal leiden tot hogere inkomsten en de inkomsten uit de bouwleges gaan naar verwachting weer flink stijgen als gevolg van een aantal grote bouwactiviteiten die in 2013 verwacht worden (ziekenhuis, scholen, centraal overheidsgebouw etc.)

Vrije uitkering

In diverse overleggen valt het op dat ministeries zich gedeelten van onze vrije uitkering toe-eigenen. Sommige ministeries hebben zelfs, zonder overleg met de eilanden zelf, gedeelten van de vrije uitkering afgeroomd, teneinde waarborgen te creëren dat de hiervoor bestemde middelen ook daadwerkelijk aan de aan die ministeries toebehorende verantwoordelijkheden worden besteed. Gedoeld wordt daarbij op de gelden die voor sociale en economische initiatieven via de AMFO beschikbaar zijn. Andere ministeries gaan minder ver, maar claimen wel hun aandeel in de vrije uitkering zoals deze in de berekeningen in het rapport "Referentiekader Caribisch Nederland" is terug te vinden.

Het OLB kan zich niet vinden in deze gang van zaken. Principieel zijn wij van mening dat de vrije uitkering kan worden besteed zoals de eilandsraad bepaalt met de vaststelling van de begroting. Het rapport "Referentiekader Caribisch Nederland" heeft weliswaar een functie als het gaat om het vaststellen van de hoogte van de vrije uitkering, maar komt niet in de plaats van onze begroting.

Dat er nu gekozen is om de eilanden een vrije uitkering te verstrekken ter hoogte van de onderkant van de bandbreedte is voor nu een gegeven. Daarmee wordt geaccepteerd dat onze dienstverlening en voorzieningen, conform een minimaal benodigde begrotingssteun, aan een voor Nederland acceptabel niveau komen te liggen. De opgelopen onderhoudsachterstanden worden daarmee nog niet ingelopen en zullen hierdoor blijven toenemen.

Het is duidelijk dat we op basis van deze financiële kaders iets meer kunnen doen dan in 2011, maar dat we lang niet kunnen doen wat nodig is om de opgelopen achterstanden weer ongedaan te maken.

Investerings

Zoals al aangegeven zit in de vrije uitkering zoals we deze nu kennen nog steeds veel te weinig ruimte om regulier onderhoud te plegen, laat staan om investeringen te doen. Als openbaar lichaam kunnen wij niet naar de kapitaalmarkt. We zijn daarmee volledig afhankelijk van de mogelijkheden van renteloze leningen van de Rijksoverheid. Alles wat wij hier qua investeringen zouden willen realiseren moet door de Rijksoverheid worden gefinancierd, ofwel door bijzondere (doel)uitkeringen vanuit betreffende verantwoordelijke ministeries, ofwel door ophoging van de vrije uitkering, ofwel door een rentevrije lening conform artikel 89 van de Wet FinBES.

Een van de investeringen die het OLB graag zou willen doen is het realiseren van een nieuw centraal overheidsgebouw. Daartoe is in 2012 een business case opgesteld, in lijn met een zelfde soort business case voor eventuele nieuwbouw voor RCN. Onze business case laat overduidelijk zien dat het goedkoper is om nieuw te bouwen. Om te onderstrepen dat het ons serieus is hebben we in onderhavige begroting in 2016 extra \$ 250.000 opgenomen voor het onderhoud van de nieuwbouw, bovenop het reeds bestaande budget voor onderhoud gebouwen. Zodra er een akkoord is zal een formeel verzoek voor financiering op basis van artikel 89 van de Wet FinBES worden ingediend.

Behalve in een centraal overheidsgebouw willen we graag investeren in de ontwikkeling van onderwijshuisvesting, haven, wegen en overige infrastructuur, economische ontwikkeling, het overheidsapparaat en diversificatie. Op die gebieden ligt nu primair onze verantwoordelijkheid. Bonaire heeft traditioneel hier zeer weinig aan kunnen doen vanwege gebrek aan financiële middelen. De keuze om op de onderkant van de bandbreedte te gaan zitten biedt onvoldoende ruimte voor OLB Bonaire om zaken zoals bovenbeschreven op orde te krijgen en te houden.

In dat verband wijzen we er ook op dat vanaf 2013 de SEI ontwikkelgelden in hoog tempo wegvallen, als gevolg hiervan worden geen nieuwe (infrastructuur) projecten opgestart en dat heeft merkbare gevolgen voor de bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Balanspositie

Onze balanspositie is in 2011 weer enigszins verbeterd. Zodanig dat het OLB voor het eerst beschikt over een positief eigen vermogen (vooral door schuldsanering). Voor het eerst heeft de accountant zich van een oordeel onthouden. Dit is een doorbraak na alle afkeuringen van de jaren ervoor. De oordeelsonthouding heeft te

maken met een aantal onzekerheden t.a.v. waarderingen van bezittingen, vorderingen en schulden.

Door verdere toepassing van het baten- en lastenstelsel worden ook opbrengsten geboekt in het jaar dat deze worden gefactureerd en worden nog te ontvangen bedragen op de balans geactiveerd. Dit heeft een gunstig effect op onze balanspositie. Dit is nog niet gebeurd ten aanzien van de nog af te ronden discussie over de mogelijke vordering op de Rijksoverheid over belastinginkomsten die betrekking hebben op de periode tot en met 31/12/2010.

Lokale belastingen en heffingen en overige lokale inkomsten

Belangrijke verandering in het fiscale stelsel is dat het openbaar lichaam verantwoordelijk is geworden voor de heffing van lokale belastingen. Nieuw is vooral dat de heffing van Grondbelasting is overgegaan van de Inspecteur der Belastingen naar de lokale overheid. Dit terwijl de vastgoedbelasting door de Rijksoverheid wordt geheven. Omdat beide belastingsoorten complementair zijn en elkaar tevens uitsluiten zit er een sterk verband tussen. Er wordt dan ook toegewerkt naar een gezamenlijk te beheren database van percelen en objecten.

Belangrijk is de situatie ten aanzien van de AO/IC als het gaat om diensten waar inkomsten gegenereerd worden. Deze AO/IC met bijbehorende procedures dienen aangescherpt te worden en veel beter en vaker te worden gecontroleerd. Met name capaciteitsproblemen zorgen ervoor dat hieraan nog steeds te weinig is gebeurd. Bovendien moeten we op zoek naar beter aansluitende systemen, c.q. het efficiënter gebruik maken van deze systemen. Een belangrijk onderdeel van het verbeterproces op het gebied van de financiële huishouding van het openbaar lichaam Bonaire.

Rijksbelastingen

Nog altijd is niet bekend hoeveel Rijksmiddelen op dit moment worden ontvangen op basis van het nieuwe fiscale stelsel. Het is wenselijk, dat daarover meer transparantie wordt bereikt. Dat zal het beter mogelijk maken om goed overleg te hebben over de wederzijdse, rijk en openbaar lichaam, verplichtingen en bijdragen en de absorptiecapaciteit van de economie in relatie tot gewenste belastingopbrengsten.

Fineb

Met betrekking tot de studiefinanciering is in de laatste jaren voor 10 oktober 2010 een grote vordering ontstaan op Fineb, de Bonairiaanse stichting die als uitvoeringsorganisatie deze studiefinanciering onder haar hoede had. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de rechtsopvolger van het Land, heeft erkend dat het Land in deze in gebreke is gebleven en is bereid om het OLB tegemoet te komen..

Er wordt gewerkt aan een overeenkomst tussen OC&W, Fineb en OLB om de afspraken en de uitvoering goed geregeld te krijgen. Ook is er een communicatieplan ontwikkeld om studenten met schulden goed te informeren en zijn maatregelen in de maak om verjaring van schulden te stuiten. Al met al voortgang, al dient te worden opgemerkt dat dit zeer traag verloopt met perioden waarin van enige activiteit geen sprake lijkt.

In ieder geval zal OCW uiteindelijk de inning voor haar rekening nemen van studenten die in de Fineb-periode leningen zijn aangegaan. Jaarlijks is daarom een bedrag als terugbetaling op de openstaande vordering te verwachten. OLB heeft verzocht of het mogelijk is om, als er meer zekerheden ontstaan over de hoogte van het te innen bedrag, dit af te kopen. Als dit niet kan dan zal dit de komende jaren nog in de boeken blijven staan alvorens dit dossier definitief kan worden afgesloten.

Net als de storting van resterende liquide middelen, die zal plaatsvinden zodra Fineb kan worden geliquideerd, beschouwen we de betaling vanuit OCW als een afwikkeling van de balanspositie. Hiervan vinden we in de begroting zelf niets terug.

Schuldsanering

Het traject met betrekking tot schuldsanering is nagenoeg afgerond. De meest recente betaling, die inzake medische uitzendingen aan BZV is, vooruitlopend op besluitvorming in Nederland om ook deze schuld nog mee te nemen in de sanering, reeds gedaan. Dit is gedaan om een andere schuld door te kunnen halen. Dit is in een kwijtingsbrief, die door BZV is getekend, vastgelegd. Verder sluiten we niet uit dat er nog een aantal restanten van de schuld overblijven en dat schuldeisers zich blijven melden om alsnog betaald te krijgen. In 2013 zal dit per geval worden beoordeeld. We verwachten dat in de tweede helft van 2013 de hele saneringsoperatie wordt afgesloten. Al met al een tijdrovend en moeizaam traject, maar wij danken de Rijksoverheid en iedereen die hieraan zijn of haar steentje heeft bijgedragen.

Masterplan Bonaire

In 2012 is het masterplan Bonaire geactualiseerd. Wij verwachten dat dit plan nog in 2012 door de eilandsraad wordt vastgesteld en dat Bonaire met focus kan gaan werken aan het realiseren van de lange termijn doelstellingen die in dit masterplan worden nagestreefd. Ons bestuursakkoord gaat op onderdelen concreter in en we doen er alles aan om de hierin gedefinieerde aandachtspunten ook waar te maken. Veel hangt af of daarvoor ook de benodigde middelen beschikbaar komen.

Green Agent

Recentelijk zijn de voorbereidingen gestart om te komen tot een zogenoemde Green Agent, een onafhankelijke stichting die zich gaat inzetten om alle initiatieven om te komen tot een duurzame ontwikkeling van Bonaire te faciliteren. Dit initiatief moet leiden tot het verder ontwikkelen van bestaande en nieuwe ideeën teneinde toe te werken naar een duurzaam, milieuvriendelijk en energieneutraal eiland. Er wordt door deze stichting gewerkt aan projectproposals, gezocht naar passende financieringsbronnen en bewaakt dat dit ook daadkrachtig wordt doorgezet.

Koopkracht van de bevolking

Grote zorgen heeft OLB ten aanzien van de dalende koopkracht van de bevolking. Zoals elders in de wereld is Bonaire niet bespaard van de gevolgen van de wereldwijde economische en financiële crisis. De impact van de transitie heeft echter voor een multiplier effect in negatieve zin op de daling van de koopkracht gezorgd. Traditioneel leven grote groepen op Bonaire rond of zelfs (ver) onder de armoedegrens. De situatie is door de wereldcrisis en de negatieve effecten van de transitie verder verslechterd. Wij doen een krachtig beroep op Nederland om Bonaire te ondersteunen om deze situatie zo snel mogelijk samen met ons te verbeteren.

Risico's

Er is een aantal risico's waar we hier aandacht aan willen schenken. Deze hebben betrekking op diverse nieuwe taken die geacht worden door de lokale overheid te worden uitgevoerd, maar waarvoor simpelweg de middelen ontbreken. We noemen nog een keer de onderhoudsachterstanden bij wegen, overheidsgebouwen, haven en overige infrastructuur, het beheer en onderhoud van het in gebruik te nemen rioolstelsel en rioolwaterzuiveringsinstallatie en de situatie rond de energie- en watervoorziening. Uitdagingen en verantwoordelijkheden die Bonaire, c.q. het OLB, niet op eigen kracht, dat wil zeggen zonder aanvullende financiële middelen, waar kunnen maken. Grote investeringen, gefinancierd en te financieren vanuit diverse (Rijks-, ontwikkelings- en commerciële) bronnen, die aangeven dat er sprake is van een grote afhankelijkheid van overheidsfinanciering. De wetgeving verhindert de openbare lichamen om hierin een eigen verantwoording te nemen en gebruik te maken van de kapitaalmarkt. De rentelastnorm is wettelijk op 0% gesteld. Wij doen dan ook een beroep op de Rijksoverheid om ons te ondersteunen en te helpen om de ambities en afspraken, komen tot een voorzieningenniveau dat voor Nederland acceptabel is, waar te maken.

Dankwoord

Tot slot wenst het bestuurscollege zijn dankwoord uit te spreken aan iedereen die bij de totstandkoming van deze begroting een rol heeft gespeeld. Een begroting waarbij sprake is van een relatief nieuwe wijze van financiële dekking, gebaseerd op een vrije uitkering, aangevuld met lokale inkomsten. Een begroting die bovendien voldoet aan de wet- en regelgeving conform "Besluit Begroting en Verantwoording BES".

Dit jaar zijn de nieuwe directies en daaronder resorterende afdelingen weer veel meer betrokken bij de totstandkoming ervan. Gebaseerd op de jaarwerkplannen 2013, die dit jaar weer door alle diensten zijn opgeleverd, zijn diverse budgetten aangepast. Er is weer veel werk gaan zitten in de opstelling van deze begroting, maar we zijn er trots op dat deze er weer tijdig ligt. Wij danken nogmaals iedereen die aan deze begroting zijn of haar bijdrage heeft geleverd.

We willen duidelijk stellen dat Bonaire als geheel en het openbaar lichaam in het bijzonder hun verantwoordelijkheid nemen om de economie vooruit te brengen en de levensstandaard voor de samenleving te verbeteren. De samenwerking met Nederland en met de Rijksoverheid beschouwen we daarvoor als belangrijk en waardevol. We vertrouwen erop dat we ook het komend jaar gericht verder bouwen en goede resultaten boeken.

Recapitulatiestaat Gewone dienst

Num- mer	Hoofdfunctie	Uitgaven 2013	Inkomsten 2013	Nadelig saldo 2013
0	Algemeen bestuur	12.571.305	4.889.356	7.681.949
1	Openbare orde en veiligheid	1.191.139	339.851	851.288
2	Verkeer, vervoer, waterstaat en communicatie	5.456.814	2.279.889	3.176.926
3	Economische zaken	2.507.305	167.447	2.339.858
4	Onderwijs	4.365.549	1.730.706	2.634.843
5	Cultuur en recreatie	4.639.691	0	4.639.691
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	5.232.762	533.052	4.699.710
7	Volksgezondheid	12.307.494	7.834.430	4.473.064
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.474.860	371.788	1.103.072
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen (excl. functies 921 en 992)	5.908.583	10.678.799	4.770.216-
	Vrije Uitkering		26.867.501	26.867.501-
	Exploitatie-uitkomsten	55.655.503	55.692.819	37.316-
	Uitkomsten dienstjaar functie 992 - saldo gewone dienst (voordelig)		37.316-	
	Totaal hoofdfuncties	55.655.503	55.655.503	

Recapitulatiestaat Kapitaaldienst NVT

Num- mer	Hoofdfunctie	Uitgaven 2013	Inkomsten 2013	Voordelig saldo 2013
0	Algemeen bestuur	583.000	0	583.000
1	Openbare orde en veiligheid	0	0	0
2	Verkeer, vervoer, waterstaat en communicatie	0	0	0
3	Economische zaken	0	0	0
4	Onderwijs	0	0	0
5	Cultuur en recreatie	0	0	0
6	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	0	0	0
7	Volksgezondheid	0	0	0
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	0	0	0
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen (excl. functie 993)	583.000-	545.684	1.128.684-
VD	paragraaf 2	0	0	0
	Totaal hoofdfuncties	0	545.684	545.684-
	Saldo kapitaaldienst (voordelig)		545.684	
	Totaal hoofdfuncties	0	1.091.368	545.684-

Functie **001 Bestuursorgaan**

Tot deze functie behoren alle baten en lasten die rechtstreeks verband houden met het functioneren van de bestuursorganen. Daartoe worden ook gerekend de kosten van de voorstellen van de eilandsraad exclusief de kosten van voorbereiding door het ambtelijk apparaat. Tot deze functie behoren Eilandsraad en raadscommissies, Ambstwoning gezaghebber, Gezaghebber, Bestuurscollege, Overleg staatkundige structuur Bonaire, Bureau Griffie, Rekenkamer BES en Ombudsfunctie.

Doelstelling

De Eilandsraad is een orgaan van gekozen volksvertegenwoordigers binnen de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Caribisch Nederland). De Eilandsraad controleert het Bestuurscollege bestaande uit een gezaghebber en drie eilandgedeputeerden. De eilandsraad stelt de begroting vast van het openbaar lichaam en de minister van BZK verleent goedkeuring. Het budgetrecht ligt bij de eilandsraad dus ook formele wijzigingen dienen via de eilandsraad doorgevoerd te worden.

Het Bestuurscollege is belast met o.a. de uitvoering van de vastgestelde begroting. Uiteraard speelt hetzelfde BC ook een sturende rol als het gaat om de voorbereiding om te komen tot een goedkeurende begroting.

De nieuwe staatkundige structuren hebben verschillende nieuwe wetten opgeleverd en tevens aanpassing van reeds bestaande wetten. De volgende wetten hebben implicaties voor de verantwoordelijkheden van de gezaghebber.

Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag BES

Sinds transitie datum is het aantal verzoeken voor VOG's aanzienlijk toegenomen. Het is de bedoeling dat de minister van Veiligheid en Justitie middels een ministeriële beschikking aangeeft welk bedrag betaald moet worden door betrokkene.

Wet tot regeling van het toezicht op krankzinnigen BES

De gezaghebber is belast met het KZ opnames van krankzinnigen op het eiland

Wet maritiem beheer BES

De gezaghebber dient samen met de rampencoördinator trainingen bij te wonen in Nederland als het gaat om rampenbestrijding. Dit kan oplopen tot 3 keer per jaar, gemiddeld twee weken per keer. Vooralsnog zijn er gelden beschikbaar gesteld door het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het is nog onduidelijk hoe snel het OLB over deze gelden kan beschikken in geval er sprake is van een ramp. Hiervoor dienen er duidelijke afspraken te worden gemaakt opdat de gezaghebber snel over de middelen kan beschikken.

Regeling verkrijging en verlies Nederlanderschap

De gezaghebber is belast met de ceremonie rondom de naturalisatie. Deze ceremonie wordt minimaal 3 keer per jaar georganiseerd. Kosten die daarbij komen kijken zijn o.a. kosten voor geluidsinstallatie, pin met vlag van Nederland en Bonaire, hapjes en drankjes, stoelen voor de naturalisandi en familie. Het blijkt dat de huidige voorzieningen niet meer afdoende zijn.

Paspoortuitgifte Nederland

De Gezaghebber is belast met de uitgifte van paspoorten en identiteitsbewijzen.

In het kader hiervan is het wenselijk om een screening toe te passen op de functionarissen die belast zijn met paspoortuitgifte. Tevens dienen de leges van de paspoorten aangewend te worden om de administratieve kosten van de Beveiligingsfunctionaris (inbindwerkzaamheden, papier, inkt etc) te betalen.

Veiligheidswet BES

Er moet een nieuw rampenplan worden vastgesteld. Additioneel dient er een deelrampenplan te komen van alle risicogebieden op het eiland ten einde bij rampen effectief te kunnen optreden. De gezaghebber is opperbevelhebber in deze. De rampenplannen zullen vanuit Haaglanden worden aangestuurd met onze lokale experts op dit gebied.

De Gezaghebber zorgt samen met haar Kabinet, voor vakkundige vervulling van de rol als voorzitter en bestuurslid van het bestuurscollege, voorzitter van de Eilandsraad, vertegenwoordiger van het openbaar lichaam in en buiten rechte, voor het professioneel uitoefenen van haar hogere toezicht functie en het leveren van een belangrijke bijdrage aan het handhaven van de openbare orde en veiligheid in haar rol als plaatselijk hoofd van politie.”

Na de staatkundige hervorming van 10 oktober 2010 is de Eilandsraad verplicht, op grond van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, een griffier te benoemen in verband met het nieuwe dualistische systeem. Dit systeem geeft een duidelijke scheiding aan tussen Bestuurscollege en Eilandsraad. In dit systeem is het niet meer mogelijk dat de eilandsecretaris (van het Openbaar Lichaam Bonaire) ook secretaris (griffier) is van de Eilandsraad.

De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire heeft inmiddels en ingevolge de Wet openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius, en Saba (WoIBES) op 24 januari 2012 de eilandgriffier benoemd, onder voorbehoud van goedkeuring van de Rijksvertegenwoordiger. Het benoemingsbesluit van de eilandgriffier is op 23 februari 2012 door de Rijksvertegenwoordiger goedgekeurd. In haar vergadering van 20 maart 2012 heeft de eilandsraad de ingang van de benoeming van de eilandgriffier bepaald op 1 april 2012. De griffie zorgt voor een zorgvuldige, klantgerichte ondersteuning en facilitering van de eilandsraad en haar commissie, als zodanig dat de raadsleden in staat gesteld worden een goede besluitvorming te realiseren.

Prestaties algemeen

Gezaghebber

- Het uitoefenen van de functie voorzitter van de Eilandsraad;
- Het uitoefenen van de functie voorzitter en lid van het Bestuurscollege;
- Het handhaven van de openbare orde en veiligheid;
- Het opperbevelhebben voor de Brandweer bij Calamiteiten;
- Het voeren van gezag over de Politie (plaatselijk hoofd van Politie);
- De portefeuille Toezicht en Handhaving voor het Openbaar Lichaam Bonaire;
- Het vertegenwoordigen van het Openbaar Lichaam in en buiten rechte (representatieve taken)
- Het uitvoeren van de Rijkstaken zoals paspoort uitgifte, naturalisatie (examen en ceremonie);
- Het bevorderen van deugdelijkheid van bestuur;
- Het geven van leiding aan Kabinet van de Gezaghebber;

Gedeputeerden

- Het voorbereiden en uitvoeren van besluiten;
- Het coördineren en plannen van het uitvoeren van beleid;
- Het uitvoeren van regelingen van het Bestuurscollege;
- Het toezicht houden op al wat het openbaar lichaam Bonaire aangaat;
- Het uitoefenen van representatieve taken;
- Het leidinggeven aan het Bureau Gedeputeerden.

Griffie

- Het medezorgdragen voor een heldere, transparante besluitvorming door de raad;
- Het organiseren en begeleiden van de vergaderingen van raad, presidium, commissies, raadwerkgroepen en ondersteunen van de respectievelijke voorzitters;
- Het zorg dragen voor een adequate aanlevering van de vergaderstukken;
- Het organiseren en begeleiden van de raadsinformatieavonden;
- Het organiseren en begeleiden van de raadswerkbezoeken;
- Het adviseren van raad- en commissieleden;
- Het ontwikkelen van de rollen van de raad;
- Het adviseren ambtelijke organisatie en leden van het bestuurscollege inzake de besluitvormingsprocessen van de raad.

Prestaties begrotingsjaar

Gezaghebber

- Het verder professionaliseren van de Kabinet van de gezaghebber door meer opleidingen, verbeteren van de werkomgeving en aantrekken van gekwalificeerd personeel.

Gedeputeerden

- Betreft reguliere operationele taken.

Griffie

- Het verbeteren van de dienstverlening naar de raadsleden en commissieleden toe met name door het in gebruik stellen van de raadsinformatiesysteem;
- Het voorstaan van ontwikkelen van het papierarm vergaderen:

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Gezaghebber			
Behandelde stukken (ingekomen en verzonden) aantal		2088 ¹	3000
VOG in aantallen	1400	2000	4000
Bekeken adviezen (alle adviezen van alle diensten)	2340 ²	3120 ³	3900 ⁴
APK vergunningen	490	213 ⁵	575
Naturalisatie	62	46 ⁶	60
Griffie			
Aantal ER vergaderingen			

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 16 x 1.600 u = 25.600 uren

Werkelijke capaciteit: 13 x 1.600 u = 20.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013
1.191.719	0	1.191.719	1.644.389	18.975	1.625.414	1.710.184	95.535	1.614.649

Meerjarenraming van de functie

Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2014	2014	2014	2015	2015	2015	2016	2016	2016
1.732.374	95.535	1.636.839	1.723.374	95.535	1.636.839	1.732.374	95.535	1.636.839

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

(E= Eenmalig)

(S= Structureel)

Eilandraad en raadcommissies

- Verhogen post Reis –en verblijfskosten met \$ 21.431 **S** om deel te kunnen nemen aan overleg eilandsraad met de andere twee openbare lichamen, ter bijwonen van protocolaire evenementen zoals dag van Land en Vlag en bijwonen overleg in Nederland.
- Verhogen post Representatie \$ 3.385 **S** voor het verzorgen van versnaperingen tijdens de vergaderingen van de eilandsraad.

Gezaghebber

- Verhogen van post Reis- en verblijfskosten \$ 19.347 **S** om deel te kunnen nemen aan o.a. de grote driehoek, gezaghebbersoverleg, prins Bernard cultuur fonds, CN-week en VNG congressen die in Nederland worden gehouden;

¹ Bron: POVO

² 260 dagen, 3 gedeputeerden en gemiddeld 3 adviezen met gedeputeerde

³ 260 dagen, 3 gedeputeerden en gemiddeld 4 adviezen per gedeputeerde

⁴ 260 dagen, 3 gedeputeerden en gemiddeld 4 adviezen per gedeputeerde

⁵ Tot heden 16 mei 2012 zijn er 213 vergunningen afgegeven. Bron POVO

⁶ Tot heden 16 mei 2012 zijn er 46 naturalisandi geweest. Volgende ronde is augustus 2012

- De gezaghebber vertegenwoordigt het OLB in en buiten rechte. In haar hoedanigheid ontvangt zij hoogwaardigheidsbekleders en fungeert ze als gastvrouw bij deze aangelegenheden (zoals delegaties van Nederland, werklunches) vandaar dat de post Representatie met \$ 6.737 **S** zal worden verhoogd;
- Verhogen post Voorlichting & promotie met \$ 30.000 **S** om het jaarlijks feest rondom Koninginnedag te kunnen organiseren dit in combinatie met de uitreiking van de Koninklijke onderscheidingen

Gedeputeerden

- Verhogen van post Reis- en verblijfskosten \$ 11.040 **S** om deel te kunnen nemen aan de CN-week die in Nederland worden gehouden;

Griffie

- Verhogen van post Reis- en verblijfskosten \$ 7.600 **S** om de delegatie van de Eilandsraad te kunnen ondersteunen bij hun dienstreizen;
- Verhogen van post Abonnementen en lidmaatschappen \$ 700 **S**;
- Verhogen van post Telefoon/internet en communicatie met \$ 6.300 **S**

Aan de inkomstenkant is bij de functie 001 en 002 rekening gehouden met een bijdrage van Nederland voor het bijwonen van totaal € 48.000 (2x € 24.000 tegen koers 1,234) voor het bijwonen van de CN –week. Verder is er ook rekening gehouden met een totaal bedrag van \$ 60.000 als bijdrage van Nederland om de opklassificatie rechtspositie politieke gezagdragers te kunnen bekostigen.

Functie **002 Bestuursapparaat**

Bij de functie 002 Bestuursapparaat behoren alle baten en lasten behorende bij de directies c.q. afdelingen belast met ondersteunende taken en prestaties ten behoeve van het geheel bestuurlijk en ambtelijk apparaat zoals: Financiën, Voorlichting & bestuursondersteuning, Post en Archief, Juridische en Algemene Zaken, Personeelszaken, Informatie communicatie en technologie, Bureau Eilandsecretaris, Kabinet Gezaghebber, Bureau Gedeputeerden en Bureau Directeuren.

Doelstelling

- Het doorontwikkelen van beleid op o.a. financieel, communicatie, documentaire informatievoorziening, personeel en organisatie, informatisering en automatisering, risico management, aanbesteding en inkoop gebied;
- Het ontwikkelen, verbeteren en invoeren van middelen ter verbetering van de processen binnen de organisatie;
- Het moderniseren van de huidige organisatie;
- Het doorontwikkelen van de huidige organisatie tot een klantvriendelijke organisatie;
- Het ontwikkelen en realiseren van technische mogelijkheden om het gevens- en informatie aanbod te vergroten, de gegevensverwerkende processen te optimaliseren en de communicatie tussen burgers en het openbaar lichaam Bonaire te optimaliseren;
- Het verlenen van een betrouwbare en professionele dienstverlening en
- Het garanderen van een adequate ondersteuning aan de organisatie van het openbaar lichaam Bonaire.

Prestaties algemeen

Financien

- Het doorontwikkelen van het financieel beleid en kaders;
- Het zorgdragen voor een bruikbare en accurate management informatie;
- Het geven van invulling en coördineren van de planning & control cyclus;
- Het creëren van ruimte op de begroting om de taken en verplichtingen van het openbaar lichaam te kunnen uitvoeren;
- Het doorvoeren van budgethouderschap binnen de organisatie;
- Het tot stand komen van liquiditeitsbeheer;
- Het doorontwikkelen van kwartaalrapportages en
- Het ontwikkelen van risicomanagement

Communicatie

- Het ontwikkelen van bestaand beleid voor intern- en externe communicatie;
- Het in kaart brengen van de standaard overheid communicatie taken;
- Het ontwikkelen van vastgelegde intern overlegstructuren ter uitwisseling van informatie;
- Het transparanter maken van overheidshandelen en
- Het creëren van klankbordgroepen ter vergroting van betrokkenheid en bereikbaarheid van publiek;

Post en Archief

- Het optimaliseren van de uitvoering van de postbehandeling, de documentaire informatievoorziening en het archiefbeheer aan belanghebbenden binnen en buiten het openbaar lichaam Bonaire.

Juridische en Algemene Zaken

- Het ontwikkelen van het deregulerend beleid en juridische kwaliteitszorgbeleid
- Het juridisch toetsen van (voorgenomen) beleid of uitvoering van beleid van de organisatie;
- Het uitvoeren van de Algemene Politie Keur namens de gezaghebber,

Personeelszaken

- Het ontwikkelen van het organisatiebeleid;
- Het ontwikkelen van het personeelsbeleid;
- Het verstrekken, analyseren en adviseren inzake personeels- managementinformatie;
- Het opstellen van personeelsbegroting en verantwoording;
- Het voorzien van informatie en advisering op het gebied van P&O beleid en instrumenten;
- Het adviseren en begeleiden over de toepassing van rechtspositieregelingen en arbeidsvoorwaarden;
- Het bewaken van kwaliteit van de P&O gegevens en applicatiebeheer (PIMS, POVO en salarisadministratie);
- Het administreren, registreren, muteren en beheren van personeelsinformatie;
- Het uitvoeren aan de salarisadministratie.

Informatie communicatie en technologie

- Het verzorgen van de beleidscyclus betreffende ICT;
- Het Ontwikkelen van het ICT-beleid
- Het adviseren van de ER, BC en ambtelijk apparaat van het OLB over de toepassing van het ICT beleid ontwikkelen van het organisatiebeleid;
- Het verzorgen van de ICT voorziening w.o. het beheren en exploiteren van ICT faciliteiten en het inkopen van hard- en software.

Prestaties begrotingsjaar

Financien

- Het uitbreiden van de financiële administratie met een verplichtingenregistratie
- Het actualiseren van de aanbestedings- en inkoopbeleid
- Het doorvoeren van planning en control m.b.t. overheids-NV's en gelieerde stichtingen
- Het introduceren van integraal risicomanagement;
- Het vormgeven aan directie- en projectcontrol

Communicatie

- Het opstellen van nieuwsbrieven;
- Het organiseren van bijeenkomsten ten behoeve van personeel OLB;
- Het zorgdragen van persvoorlichtingen;
- Het publiceren van advertenties in kranten;
- Het uitzenden van speciale onderwerpen via radiostations;

Post en Archief

- Het wegwerken van achterstanden bij sectie Archief;
- Het afsluiten van het 2de gedeelte van archieven van de oude organisatie Eilandgebied Bonaire
- Het introduceren van de taak "Selectie" van archieven

Juridische en Algemene Zaken

- Het uitvoeren van de 2de fase van het Wet – en regelgeving project;
- Het uitvoeren van een Legal Audit;
- Het beschrijven van juridische procedures en werkprocessen in het kader kwaliteitszorg voor de organisatie;

Personeelszaken

- Het doorontwikkelen van het organisatiebeleid door o.a. het in 2012 ingevoerde directiemodel en de interne organisatie van P&O te doorontwikkelen;
- Het doorontwikkelen van het personeelsbeleid door o.a. het opstellen van een welzijnsbeleid en het professionaliseren en doorontwikkelen van opleidingsbeleid en training van het management en beleidsadviseurs;
- Het bewaken van de kwaliteit van de P&O gegevens en applicatiebeheer (PIMS, POVO en salarisadministratie) door o.a. het beter inrichten van het post & voortgangsbewakingssysteem, personeels- en managementinformatiesysteem en het opzetten van een intranet.

Informatie communicatie en technologie

- Het verder inrichten van de ICT organisatie door middel van: de introductie van projectmethodologie (prince2);
- Het formaliseren van procedures; werkinstructies en protocollen;
- Het selecteren, uitbreiden en implementeren van systemen;
- Het optimaliseren van processen;
- Het standardiseren van de ICT organisatie met behulp van ITIL;
- Het inrichten van ICT services catalogus management;
- Het opstellen van security policy;
- Het inplannen van security awareness sessions;
- Het opzetten van performance monitoring systeem;
- Het opzetten van beveiligde toegang op afstand door gebruikers;
- Het creëren van test omgeving;
- Het opzetten video-conference systeem BC.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Financien:			
Aantal facturen	4.441	4.441	4.441
Aantal aanslagen erfpacht	5.648	5.648	5.648
Aantal aanslagen grondbelasting	6.637	6.637	6.637
Communicatie			
Aantal geplaatste advertenties	257	257	257
Post en Archief:			
Aantal ingekomen post	3.640	3.640	3.640
Aantal uitgaande post	3.861	3.861	3.861
Aantal adviezen	2.350	2.350	2.350
Aangelegde dossiers in POVO	207	207	207
Gearchiveerde POVO documenten	12.572	12.572	12.572
Juridische en algemene zaken:			
Aantal bezwaarschriften WarBES	7	7	7
Aantal beroepschriften WarBES	7	7	7
Aantal Ambtenarenzaken	4	4	4
Aantal civiele procedures	14	14	14
Aantal verzoeken Wet openbaarheid van bestuur BES	18	18	18
Personeelszaken:			
Aantal indiensttreding	23 fte		
Aantal uitdiensttreding	43,5 fte		
Informatie communicatie en technologie			
Aantal geregistreerde incidenten			
Aantal opgeloste incidenten			

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 108 x 1.600 u = 172.800 uren

Werkelijke capaciteit: 64 x 1.600 u = 102.400 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013
6.209.763	1.976.630	4.233.133	11.106.384	5.063.724	6.042.660	9.341.457	2.072.090	7.269.367

Meerjarenraming van de functie

Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2014	2014	2014	2015	2015	2015	2016	2016	2016
8.318.938	994.090	7.324.848	8.264.474	994.090	7.270.384	8.191.018	994.090	7.196.928

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Financien

- Verhogen post Reis- en verblijfkosten met \$ 5.542 **S** voor het bijwonen van o.a. CN-week.

Voorlichting & bestuursondersteuning

- Verhogen post Voorlichting & promotie met \$ 2.721 **S**

Post en Archief

- Verhogen van post Personeel aan derden ten behoeve van het 2de gedeelte project afsluiten van archieven van het eilandgebied Bonaire en Selectie \$; 50.000 **S** in 2013 en 2014

Juridische en Algemene Zaken

Personeelszaken

- Verhogen van centrale post Kosten opleiding/cursussen \$ 104.469 **E** in 2014 t/m 2016 met \$ 4.469 **S** ten opzichte begroting 2012 inclusief 2de extra begrotingswijziging;
- Verhogen van de post Voorlichting & promotie met \$ 79.603 **S** voor het dekken van de Welzijnsbeleid (56.000) en deelnemen aan Banenbeurs en bedrijvendag (25.000).
- Verhogen van post Druk-en kopieerwerk \$ 3.547 **S** voor het drukken van het personeelsblad Nos ku Nos.
- Veranderen van de naam van de post Medische keuringen in Wervings-, selectie- en aanstellingskosten waardoor meerdere kosten (zoals vliegtickets, verrichten van assessments) in verband met het werven en selecteren van personeel kan worden gedekt.

Informatie communicatie en technologie

- Verhogen van centrale post Automatiseringskosten met \$ 50.000 **E** in 2013 en daarna verlagen tot \$300.000 **S** in 2014 t/m 2016;

Bureau Eilandsecretaris

- Verhogen post Reis- en verblijfkosten met \$ 5.542 **S** voor het bijwonen van o.a. CN-week.

Bureau Kabinet Gezaghebber

- Verhogen post Reis- en verblijfkosten met \$ 5.000 **S** voor het bijwonen van o.a. Gezaghebbers,- en grote driehoeksoverleg.

Investeringen

- Verhogen van centrale post Automatisering met \$133.000 **E** ten behoeve van strategisch Informatica en Automatisering beleidsplan.

Functie	003 Afdeling Burgerzaken
----------------	---------------------------------

De afdeling Burgerzaken is een proactieve en klantgerichte organisatie op onder meer het gebied van registratie, onderhouden en actualiseren van het register Basisadministratie persoonsgegevens en het verzorgen van de taken die betrekking hebben op de Burgerlijke Stand. De afdeling verstrekt naar behoefte correcte, betrouwbare en volledige informatie en documenten en organiseert de verkiezingen van en op het eilandgebied. Voor haar medewerkers is Burgerzaken een boeiende, prettige en inspirerende werkomgeving waarin ruimte wordt geboden voor persoonlijke en vaktechnische ontwikkeling en waarin medewerkers een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen voor elkaar en voor de dienstverlening.

Afdeling Burgerzaken richt zich op het bevorderen van een nauwe samenwerking met andere instellingen/instanties met als doel de kwaliteit van de gegevens die is en wordt opgenomen in de registers van de Basisadministratie persoonsgegevens en de Burgerlijke Stand te verhogen. Daarnaast wil de afdeling investeren in de kwaliteit en de beloning van haar medewerkers, waardoor zij goed opgeleid en gemotiveerd personeel heeft. De afdeling Burgerzaken wil hierdoor de informatieverschaffing en voorlichting aan haar cliënten bevorderen.

Doelstellingen van afdeling Burgerzaken

- Het benutten van technologische ontwikkelingen ten behoeve van de bevordering van de dienstverlening;
- Het beschrijven van de werkwijze verband houdende met de levering van producten en dienstverlening van de afdeling;
- Het investeren in de kwaliteit en beloning van het personeel;
- Het bevorderen van een nauwe samenwerking met andere instellingen/instanties met het doel de kwaliteit van de gegevens opgenomen in de registers te verhogen;
- Het bevorderen van de informatieverschaffing (voorlichting) aan de cliënten.

Prestaties algemeen

- Bijhouden van de basisadministratie
- Verstrekken van gegevens uit de basisadministratie
- Dienstverlening aan burgers

Prestaties begrotingsjaar

- Reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Dienstverlening basis administratie	11.335	11.335	11.335
Paspoorten	2.274	2.274	2.274
Huwelijken	575	575	575
Identiteitsbewijzen	5.380	5.380	5.380

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 11 x 1.600 u = 17.600 uren

Werkelijke capaciteit: 8 x 1.600 u = 12.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
635.590	343.056	292.534	676.173	349.665	326.508	786.275	349.665	436.610

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
809.684	349.665	460.019	865.550	349.665	515.885	836.683	349.665	487.018

Functie *020 Domeinbeheer***Doelstelling**

Beheer en exploitatie van gronden en gebouwen.

Prestaties algemeen

de registratie van uitgegeven en uit te geven percelen;

- het verzorgen van informatie ten behoeve van financieel beheer;
- het opstellen en onderhouden van een eilandelijk grondbeleid;
- het verwerven en verkopen van percelen;
- het beheren van de onroerende goederen van het Openbaar Lichaam;
- het ontwikkelen en toetsen van plannen;
- het uitzetten van percelen.

Prestaties begrotingsjaar

- Afronden van de verkavelingsplannen Hato fase II;

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal uitgegeven kavels			

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 11 x 1.600 u = 17.600 uren

Werkelijke capaciteit: 10 x 1.600 u = 16.000 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
554.710	1.570.186	1.015.476	612.103	2.372.067	1.759.964	733.389	2.372.067	1.638.678

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
733.389	2.372.067	1.638.678	733.389	2.372.067	1.638.678	701.498	2.372.067	1.670.569

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen post Personeel aan derden met \$ 20.000 **S** voor het omschrijven en voorbereiden van verkavelingsplannen en sanering van bestaande woonwijken;
- Verhogen post Leasekosten met \$ 6.384 **S** in verband met het leasen van 2de wagen;
- Verhogen post Huur gebouwen met \$ 32.335 **S** ten behoeve van de nieuwe huurcontract;
- Verhogen post Notariskosten met \$ 12.235 **S** in verband met het terugtrekken van erfpachten;

Functie	130 Rampenbestrijding
----------------	------------------------------

Doelstelling

Het bestrijden van rampen en het zoveel mogelijk beperken van ongevallen en materiële schade.

Prestaties algemeen

Om rampenbestrijding zo effectief mogelijk te laten verrichten zal er een plan moeten zijn, dat vervolgens moet worden nageleefd op het moment dat zich een ramp voordoet. De rampenbestrijding zelf wordt effectiever als hierop periodiek wordt geoefend en door training en opleiding van alle functionarissen die bij een ramp kunnen c.q. worden ingezet. Tot slot speelt communicatie een belangrijke rol, zowel voor in de vorm van voorlichting en preventie als tijdens de ramp door het op de hoogte houden van de bevolking en het informeren over de voortgang en (hopelijk goede) afloop.

Prestaties begrotingsjaar

Reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
944	0	944	0	0	0	55.000	0	55.000

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
55.000	0	55.000	55.000	0	55.000	55.000	0	55.000

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen post Reis- en verblijfskosten met \$ 5.000 **S** voor het bijwonen van vergaderingen c.q. overleggen in verband met rampenbestrijding;
- Verhogen post Aanschaf materialen met \$ 50.000 **S** voor het aanschaffen van materialen ten behoeve van de rampenbestrijding;

Functie 140 Overige beschermende maatregelen

Centrale bewakingsdienst / Toezicht Casino's

Onder de functie Overige beschermende maatregelen valt SSV. SSV bewaakt de eilandelijke eigendommen, handhaaft de orde, rust en veiligheid in en nabij openbare gebouwen, lokalen en openbare badplaatsen van het Openbaar lichaam Bonaire en spoort strafbare feiten op. Daarnaast draagt zij zorg voor de bescherming van personen en goederen op het eiland en zal zij binnen haar taakstelling andere hulpverlenende handhavinginstanties te hulp schieten en ondersteunen daar waar het nodig is.

Als extra taak draagt de SSV zorg voor een correcte afname en administratieve afhandeling van rijexamens voor de burgers op Bonaire."

In de directie Toezicht en Handhaving zal SSV zich meer gaan richten op bestuurlijke handhaving zoals controle op vergunningen en economische delicten en strafrechtelijke handhaving zoals naleving van milieu- en natuurregelgeving etc.

Doelstelling

- SSV heeft de volgende doelstellingen om haar missie en visie te verwezenlijken:
- het beschermen van nader bij eilandbesluit aangewezen personen en goederen;
- het handhaven van orde, rust en veiligheid in en nabij gebouwen en lokalen, waarin openbare diensten, bedrijven, afdelingen, instellingen ten algemene nutte of onderwijsinstellingen zijn gevestigd en op en nabij badplaatsen;
- het opsporen van strafbare feiten, voor zover dit ter richtige uitvoering van de functie van buitengewoon agent van politie aan zijn waakzaamheid is toevertrouwd;
- het handhaven van de regels inzake het bezoek aan casino's;
- het verlenen van de nodige medewerking en hulp aan de dienst brandweer, het Korps Politie Bonaire bij de uitoefening van hun taken, het Vrijwilligerskorps Bonaire en het Rode Kruis.

Prestaties algemeen

- Het volledig overzicht van de kerntaken van SSV is als volgt:
- Bewaking eilandelijke eigendommen;
- Handhaving van de orde, rust en veiligheid in en nabij openbare gebouwen en lokalen en op en nabij openbare badplaatsen;
- Opsporing van strafbare feiten;
- Controle op lokale bezoekers van casino's;
- Verlening van de nodige medewerking en hulp aan de dienst brandweer bij het bestrijden van brand;
- Verlening van de nodige medewerking en hulp aan de dienst brandweer en het Korpspolitie Bonaire in verband met de daadwerkelijke handhaving van de orde, rust en veiligheid en de bescherming van personen en goederen;
- Verrichting van andere werkzaamheden, die in het kader van handhaving van de orde, rust en veiligheid en de bescherming van personen en goederen worden opgedragen;
- Afnemen van rijexamens, theorie en praktijk;
- Afgifte van rijbewijzen.

Prestaties begrotingsjaar

- **Heroriëntatie van de werkzaamheden van SSV;**
De taken van SSV zijn grotendeels overgegaan naar de politie. Door het vervallen van deze taken is er ruimte om de handhavingstaken van het OLB beter te gaan oppakken. De medewerkers van SSV zijn gezien hun opleiding, ervaring en kennis breed inzetbaar op tal van andere domeinen. Dit biedt mogelijkheden om taken zoals handhaving natuur en milieuwetgeving die momenteel niet worden uitgevoerd op te gaan pakken. Vraag is ook of het huidige toezicht op de casino's moet blijven bestaan. Er zijn effectievere methoden om deze taak uit te voeren.
- **Groei van het bureau rijbewijzen naar een bureau Vaar- en Rijbewijzen en voertuigenregistratie;**
Een adequate uitvoering van de taken van het bureau rijbewijzen is door mn. het tekort aan personeel lastig. Door samenvoeging van de taak die het haven- en loodswezen heeft op het gebied van voertuigenregistratie, de wens van het ministerie van Infrastructuur en Milieu om te komen tot een voertuigenregistratie en het perspectief dat het op termijn wenselijk wordt om ook voor schepen en boten een vaarbewijs verplicht te stellen kan een kritische massa worden bereikt om deze activiteiten op adequate wijze te gaan uitvoeren. Het bureau zou hierbij ondersteund kunnen worden door de Rijksdienst voor Wegverkeer (RDW) en het centraal bureau

voor rijvaardigheid (CBR). Door het ministerie van Infrastructuur en Milieu en de RDW is hiertoe al een voorstel gedaan.

Op het personeel van SSV kan een beroep worden gedaan om het bureau te bemensen. Op termijn zou het bureau ook ondergebracht kunnen worden bij de huidige afdeling Burgerzaken of de toekomstige afdeling Publiekszaken.

- **Structureel opleiding en trainingen (Directie breed).**

Handhavers moeten goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen binnen de organisatie en binnen hun vakgebied. Het is voor elke handhaver van belang om te weten welke beleidsontwikkelingen er zijn en waar de focus van de andere directies ligt. Hiermee kunnen ze hun oog- en oorfunctie optimaal vervullen. Een instrument hiervoor zijn themagerichte workshops. Tijdens het functiewaarderingsproces in 2010 zijn er met verschillende medewerkers van het OLB afspraken gemaakt over opleidingen. Het is goed om de verschillende opleidingen op elkaar af te stemmen en een opleidingskalender te maken. Deze kalender zal bijdragen aan een effectieve professionalisering.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal verlenging rijbewijzen	1.321	1.450	1.500
Aantal Internationale Rijbewijzen	110	110	110
Aantal Tijdelijke Vergunning	0	0	5
Aantal Rijwiel met hulpmotor	8	8	10
Aantal 1 ^e maal Rijbewijzen	620	700	750
Aantal Duplicaat	86	86	75
Aantal Examengelden	960	960	1050
Totaal afgegeven rijbewijzen in 2011	2.027	3.314	3.500

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 24 x 1.600 u = 38.400 uren

Werkelijke capaciteit: 24 x 1.600 u = 38.400 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl.2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
927.693	22.348	905.345	1.015.555	114.525	901.030	1.136.139	339.851	796.288

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.145.716	339.851	805.865	1.145.716	339.851	805.865	1.126.696	339.851	786.845

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van de post Huur gebouwen met \$ 38.041 S ten behoeve van nieuwe pand te kaya Korona;

Functie **200 Algemeen beheer DROB**

In de loop der jaren is een visie tot stand gekomen over de toekomst van Bonaire. Deze visie wordt eilandbreed gedragen door zowel de overheid als de private sector en kan het beste als volgt worden omschreven:

“Bonaire is een eiland waar je met plezier leeft dankzij de goedgemanierde en goed opgeleide mensen, de sociaal, economisch en politiek actieve en geëngageerde en effectieve maatschappij, natuur, rust en veiligheid.”

Bij deze visie hoort de volgende slagzin: *“Groei met behoud van natuur en cultuur.”*

DROB zorgt voor een duurzame kwaliteit van de leefomgeving op Bonaire door het formuleren, aansturen en controleren van het overheidsbeleid op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, bouw, civiele werken, milieu en natuur en cultuurhistorisch erfgoed.

Doelstelling:

- een leefklimaat van hoge kwaliteit;
- duurzame economische ontwikkeling met voldoende positieve effecten voor werkgelegenheid inkomens niveau, overheidsfinanciën en betalingsbalans;
- een vergevorderde mate van zelfbestuur binnen een effectief democratisch bestel;
- een sterke gezamenlijke identiteit en sociale cohesie

Prestaties algemeen

Ter wille van een professionele en effectieve Ruimtelijke Ordening werd het Ruimtelijke Ontwikkelingsplan Bonaire aangenomen. In dit verband kan DROB op het gebied van Ruimtelijke Ordening uitvoering en toetsingskader voor ontwikkelingen verzorgen. Dit laatste was en blijft vooralsnog de hoogste prioriteit.

Daarnaast zal de focus gericht worden op het Rioleringsproject Kralendijk. Dit project brengt veel ongemak met zich mee in het verkeer tijdens de uitvoering. Een goed implementatie- en communicatieplan is een vereiste om het project ordentelijk te laten verlopen. Het is een mega project voor Bonaire maar daarnaast een zeer belangrijk project voor de publieke hygiëne en gezondheid en ter conservering van de koralen in het Marien Park.

Een ander belangrijk punt is de onderhoud of beter gezegd renovatie van de hoofdwegen. Door de grote achterstalligheid van onderhoud is het inderdaad beter te praten over heraanleggen dan renovatie van de wegen. Tot nu toe is er getracht rekening houdende met de schaarse middelen, de gaten in het wegdek op te vullen om de situatie niet erger te laten worden en om de verkeersveiligheid enigzins te waarborgen.

Prestaties begrotingsjaar

- Voorlichting aan interne en externe klanten;
- Procedures ontwikkelen voor een planmatig en effectief werken;
- Samenwerken met Nederlandse gemeenten;
- Het opstellen van wet- en regelgeving.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 5 x 1.600 u = 8.000 uren

Werkelijke capaciteit: 5 x 1.600 u = 8.000 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
465.054	0	465.054	501.093	0	501.093	589.276	0	589.276

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
589.276	0	589.276	589.276	0	589.276	538.365	0	538.365

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van post Voorlichting en promotie met \$ 20.000 **S** voor het geven van informatie in verband met o.a. het implementeren van de nieuwe wegensverkeerverordening Bonaire;
- Verhogen van post Huur gebouwen met \$ 38.041 **S** ten behoeve van nieuwe huurcontract van de pand te kaya Amsterdam;
- Verhogen van post Leasekosten met \$ 31.920 **S** voor het leasen van dienstwagens.

Functie	210 Wegen, straten en pleinen
----------------	--------------------------------------

Doelstelling

De afdeling Bouw en Civiele Werken zorgt voor het formuleren, aansturen en controleren van het beleid en beheer met betrekking tot de totstandkoming en van de instandhouding van de bouwkundige werken en fysieke infrastructuur en bijbehorende (nuts-) voorzieningen.

Prestaties algemeen

- Het verzorgen van het onderhoud van wegen;
- Het bevorderen van een optimale infrastructuur terwille van o.a. de verkeersveiligheid;
- De schoonmaak en verfraaiing van de openbare ruimten en
Aanleg van afwatering.

Prestaties begrotingsjaar

- Uplifting van bestaande openbare stranden door schoonmaak en het bouwen van faciliteiten en schaduwbeplanting.
- Hemelwater afvoerplan voor centrum Kralendijk.
- Dichten van gaten in de asfaltwegen in diverse bario's.
- Aanleg toegangs(zand)wegen in de nieuwe verkavelingplannen.
- Structureel onderhoud plegen aan verharde / onverharde wegen rooien, duikers, riolering, dammen etc. conform onderhoudsplan wegen.
- renovatie van hoofdwegen (o.a. Kaya Nikiboko Zuid, Noord Kaya Korona fase 3).
- Structureel verbeteren van hemelwaterafvoersystemen.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal km verharde wegen			

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 26 x 1.600 u = 41.600 uren

Werkelijke capaciteit: 23 x 1.600 u = 36.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
2.548.693	0	2.548.693	6.993.681	1.600.000	5.393.681	3.407.432	0	3.407.432

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
2.681.157	0	2.681.157	2.681.157	0	2.681.157	2.931.157	0	2.931.157

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van post Personeel aan derden met \$ 80.000 **S** voor het ondersteunen bij speciale projecten, monumentenzorg, wegenmasterplan w.o. verkeersonderzoeken;
- Verhogen van post Onderhoud infrastructuur met \$ 269.364 **S** ten behoeve van dotatiefondsen;
- Verhogen van post Onderhoud infrastructuur met \$ 300.000 **E** ten behoeve van het opstellen van plan voor de Boneriaanse stranden (publieke voorzieningen)

Functie	211 Verkeersmaatregelen te land
----------------	--

Tot deze functie behoren, de verkeersplannen, de verkeersregelingen en de overige verkeersmaatregelen te land.

Doelstelling

Het scheppen van randvoorwaarden en bevorderen van een ruimtelijke ontwikkeling voor een goed leef-, werk- en ondernemingsklimaat gericht op beheerste economische groei met respect voor mens, natuur en cultuur.

Prestaties algemeen

Ontwikkelen van beleid ten aanzien van verkeer en vervoer ter land en het doen van onderzoek daarvoor;

- Implementatie van het beleid en
- het geven van informatie.

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
0	0	0	0	0	0	7.849	0	7.849

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
7.849	0	7.849	7.849	0	7.849	7.849	0	7.849

Functie 222 Verkeersmaatregelen te water

Voor elk eiland is de haven van primair belang. Nagenoeg alle import en export gaan door de haven. Aangezien Bonaire door de aard van het eiland (bijna geen land- en tuinbouw en nauwelijks industrie) niet in eigen behoeften kan voorzien, is import noodzakelijk. De goedkoopste manier van importeren is om dit via de zeehaven te doen.

De dienst H&L is verantwoordelijk voor het zo effectief, efficiënt, ordelijk en veilig mogelijk laten verlopen van het afhandelingsproces van passagiers, schepen, vracht en post, het bevorderen van de orde en veiligheid in en de beveiliging van de haven en de wateren van het Eilandgebied Bonaire, assisteren bij het coördineren van rampenbestrijding op zee, het bevorderen van de totstandkoming en de instandhouding van kwantitatief en kwalitatief voldoende havenfaciliteiten ten behoeve van het scheepsverkeer en havengebruikers en het ondersteunen van de bestuursorganen bij het opstellen van het havenbeleid.

Doelstelling

- Het bevorderen van de orde en veiligheid in de havens en de wateren van Bonaire. (in de ruimste zin des woords);
- Het aanleggen, beheren, onderhouden en exploiteren van havens;
- Het instellen en laten uitoefenen van een loodsbedrijf;
- Assisteren bij coördinatie van rampen bestrijding op zee;
- Fungeren als "havenbeveiligingsfunctionaris" voor haven faciliteit Kralendijk;
- Beleid van de haven in ruimste zin des woords;
- Onderhoud van alle havenfaciliteiten van Kralendijk.

Prestaties algemeen

- Afwikkelen/afhandelen van loodsen, meren en ontmeren van schepen en aanwijzen van ligplaatsen voor schepen en boten;
- Verzorgen van de orde en veiligheid in en de beveiliging van de haven van Kralendijk;
- Zorg dragen voor de veiligheid op het water en coördineren van rampenbestrijding op zee;
- Handhaving van de wettelijke regelingen scheepvaart en het marine milieu
- Inning en afdracht van de loods-, lig-, en meergelden en de precariorechten;
- Adviseren BC gevraagd en ongevraagd betreffende haven en maritiem gerelateerde- en beleidszaken;
- H&L draagt zorg dat de pieren en kade in een zo goed mogelijke staat blijven.
- Het vertegenwoordigen van Bonaire namens het BC in binnen en buitenland.
- Het bijhouden van het vaartuigen register, het uitgeven van inschrijvingen en het reguleren van het sportduiken onder en nabij de pieren.

Prestaties begrotingsjaar

Noodzakelijke acties om groei door te zetten zijn o.a:

- Organisatie verzelfstandigen.
- Uitbreiden havencapaciteit door het verhuizen van de vrachthaven. (Aanleg kosten ±20 miljoen euro)
- Op peil houden kwaliteit personeel.
- Wegwerken van achterstallig onderhoud van infrastructuur.
- Aanpassen van wetgeving en tarieven.
- Promoveren van cruisetourisme.

Kengetallen

Aantal	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
In geloodste schepen	2.872	2.800	2.800
Ingevoerde 20 voet containers	1.414	1.500	1.500
Ingevoerde 40 voet containers	1.976	2.000	2.000
Ingevoerde losse lading	4.433 ton	5.000 ton	5.000 ton
Zand/cement	128.305 ton	105.000 ton	105.000 ton
Aantal ingevoerde auto's	603	800	800
Ingevoerde vrachtwagens	136	120	120
Bezoekende cruise toeristen	222.669	170.000	170.000

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 12 x 1.600 u = 19.200 uren

Werkelijke capaciteit: 7 x 1.600 u = 11.200 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
859.297	1.949.085	1.089.788	1.026.679	1.829.889	803.210	1.452.257	2.279.889	827.632

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.473.758	2.279.889	806.131	1.473.758	2.279.889	806.131	1.473.758	2.279.889	806.131

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van post Onderhoud infrastructuur \$ 130.335 **S** in 2013 ten behoeve voor het vervangen van 2x per jaar fenders ten behoeve van kaden, pieren en boeien; In 2014 t/m 2016 met \$ 30.335 **S** ten opzichte begroting 2012 inclusief 2de extra begrotingswijziging;
- Verhogen van post Aanschaf materialen (222.10.02) met \$ 5.000 **S** ten behoeve van het introduceren van vaarbewijs;

Functie **300 economische zaken**

Doelstelling

Economische Zaken draagt zorg voor de voorbereiding, uitvoering, voortgang en kwaliteit van de beleidsadvisering met betrekking tot de sociaal economische ontwikkelingen van het Openbaar Lichaam Bonaire, het macro-economisch beleid, de economische betrekkingen met het buitenland, de ontwikkelingssamenwerking, alsmede het ondersteunen, monitoren en evalueren van de uitvoering van het gekozen beleid.

Prestaties algemeen

- Het volgen en analyseren van de multilaterale handelspolitiek en het bezien van de mogelijkheden en consequenties voor Bonaire;
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren over de heersende sociaal-economische situatie;
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren over de kansen en belemmeringen voor verdere sociaal-economische ontwikkeling;
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren over te ondernemen stimulerende en regulerende acties of maatregelen, onder meer ten aanzien van toerisme, verkeer en vervoer, nutsvoorzieningen, telecommunicatie, luchthaven en transport, landbouw, veeteelt en visserij en andere sectoren;
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren over te ondernemen stimulerende en regulerende acties of maatregelen, onder meer ten aanzien van het verbeteren van de infrastructuur en het reguleren van prijzen en tarieven van cruciale producten en diensten;
- Het fungeren als aanspreekpunt voor het bedrijfsleven inzake internationale regelgeving;
- Het ondersteunen, monitoren en evalueren van de betrekkingen met het buitenland;
- Het (mede-)adviseren met betrekking tot het vestigingsbeleid en de administratieve procedures bij de behandeling van verzoeken;
- Het behandelen van en adviseren over verzoeken van bedrijven om een vestigingsvergunning en/of in het kader van de Drank- en horecaverordening te verkrijgen;
- Het coördineren van de totstandkoming van medeadvisering terzake;
- Het onderhouden van contacten met en zonodig begeleiden van vestigingskandidaten en/of aanvragers van een Drank- en horecavergunning;
- Het adviseren over het te voeren prijsbeleid;
- Het opstellen van prijscalculaties;
- Het opstellen en (doen) publiceren van regionale prijsvergelijkingen;
- Het verrichten van onderzoek naar het algemeen prijspeil en daaraan gekoppelde kosten van levensonderhoud;
- Het adviseren over de vaststelling van maxima voor prijzen en tarieven;
- Het verrichten van onderzoek naar het prijspeil binnen bepaalde sectoren;
- Het adviseren over het te voeren beleid gericht op het midden- en kleinbedrijf;
- Het adviseren over specifieke maatregelen ter stimulering en instandhouding van het midden- en kleinbedrijf;
- Het mede ontwikkelen van projecten gericht op het midden- en kleinbedrijf;
- Het (doen) verrichten van onderzoek gericht op de ontwikkelingen binnen het midden- en kleinbedrijf;
- Het participeren in overlegsituaties en ondersteunen van delegaties, commissies en project- en werkgroepen aangaande de vestigingsregeling voor bedrijven en de Drank- en horecaverordening, de Prijsverordening, het midden- en kleinbedrijf en aangaande betrekkingen met het buitenland;
- Het onderhouden van contacten en samenwerken met derden.

Prestaties begrotingsjaar

Het begeleiden van bepaalde SEI-projecten, waarvan een gedeelte van de uitvoeringsfase (praktische implementatiefase) in het jaar 2013 geschied. Denk hier aan de SEI-projecten:

- Sociaal Economische Natuurraad Bonaire (SENR);
- Investeringsklimaat Bonaire.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 23 x 1.600 u = 36.800 uren

Werkelijke capaciteit: 18 x 1.600 u = 28.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.049.657	37.427	1.012.230	1.125.501	30.726	1.094.775	1.274.323	30.726	1.243.597

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.309.535	30.726	1.278.809	1.309.535	30.726	1.278.809	1.258.624	30.726	1.227.898

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van post Huur gebouwen met \$ 38.869 S ten behoeve van nieuwe huurcontract van de pand te kaya Korona;

Functie **310 handel en industrie**

Doelstelling

Economische Zaken draagt zorg voor de voorbereiding, uitvoering, voortgang en kwaliteit van de beleidsadviesing met betrekking tot de sociaal economische ontwikkelingen van het Openbaar Lichaam Bonaire, het macro-economisch beleid, de economische betrekkingen met het buitenland, de ontwikkelingssamenwerking, alsmede het ondersteunen, monitoren en evalueren van de uitvoering van het gekozen beleid.

Prestaties algemeen

- Stimulering van midden- en kleinbedrijf.

Prestaties begrotingsjaar

- Het begeleiden van projecten;
- Het deelnemen aan de Handelsmissie
- Het adviseren en ondersteunen van het beleid mbt de sociaal economische ontwikkelingen.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
181.281	112.918	68.363	214.410	128.178	86.232	264.410	128.178	136.232

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
264.410	128.178	136.232	264.410	128.178	136.232	264.410	128.178	136.232

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van post Geleverde diensten met maximaal \$ 50.000 **S** voor het dekken c.q. bijdragen in de kosten van het jaarlijks gehouden evenement Handelsmissie tussen Aruba en Bonaire;

Functie	341 Overige agrarische zaken, jacht en visserij
----------------	--

Doelstelling

Door de samenvoeging van de verschillende afdelingen tot een nieuwe directie op het terrein van ruimte en ontwikkeling leiden alle aspecten tezamen tot een duurzame ontwikkeling.

Dit past geheel binnen het Masterplan Bonaire en is gebruikt als basis voor het formuleren van de missie, visie en doelstelling van de directie Ruimte en Ontwikkeling waaronder de dienst LVV valt.

De **visie** van de directie is geformuleerd vanuit de gedachte van

People, profit, planet;

Een evenwichtige ruimtelijke economische groei van Bonaire, rekening houdend met mens, natuur en cultuur

De **missie** van de directie wordt als volgt geformuleerd:

Het dienen van de burger door uitvoering te geven aan activiteiten ten behoeve van ruimtelijk-economische ontwikkeling. Daarbij het ondersteunen van het bestuurscollege voor de uitvoering van wettelijke taken en besluitvorming over activiteiten op het terrein van de ruimtelijke ontwikkeling.

In de nieuwe directie zal de dienst LVV gereorganiseerd worden van uitvoerende dienst naar beleidsafdeling.

Om dit te bereiken is het noodzakelijk dat er een visie wordt geformuleerd op het landbouw- veeteelt- en visserijbeleid.

Vanuit het uitgangspunt dat deze sector moet groeien om een antwoord te geven op de stijgende voedselprijzen op de wereldmarkt is gevraagd om te kijken wat de toekomst van deze sector op Bonaire zou moeten zijn voor de komende 10-20 jaar en wat de activiteiten moeten zijn om aan die visie te voldoen.

Het beoogde resultaat van de beleidsvisie is dat het OLB een gedeelde visie heeft op haar LVV beleid en praktische handvatten heeft hoe dit uit te voeren. Dan kan worden georganiseerd dat er stappen worden ondernomen door de beleidsmedewerkers om dit uit te voeren

Het rapport "Beleidsvisie Landbouw, Veeteelt en Visserij Bonaire" zal medio 2012 uitgewerkt zijn.

Het beoogde resultaat van de beleidsvisie is dat het OLB een gedeelde visie heeft op haar LVV beleid en praktische handvatten heeft hoe dit uit te voeren. Dan kan worden georganiseerd dat er stappen worden ondernomen door de beleidsmedewerkers om dit uit te voeren en kan het BC een besluit nemen over de mate van verzelfstandiging.

In afwachting van de resultaat van de "Beleidsvisie Landbouw, Veeteelt en Visserij Bonaire" richten wij ons op de visie, missie, doelstelling en de hoofdtaken van de dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) zoals de voorgaande jaren:

Visie en missie van de dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij:

Visie

LVV wil de landbouw, veeteelt en visserij onder de Bonairiaanse samenleving (bevolking en private sector) bevorderen. "Het bieden van ondersteuning bij het verder ontwikkelen van een economisch en ecologisch gezonde landbouw, veeteelt en visserij sector." LVV moet de trekker zijn om de bevolking bewust te maken door voorlichting en demonstratie te geven.

Missie

Voor de landbouw betekent dit: de promotie van de landbouwverbouwing zowel voor eigen consumptie als voor beperkte export.

Voor veeteelt wil LVV de lokale veehouderij in het algemeen verbeteren en stimuleren, om inteelt in de veestapel te voorkomen en export van de Bonaireaanse veestapel te promoveren.

Voor de visserij: een continue ontwikkeling van de visserij op Bonaire door toepassing van de traditionele visserij geassisteerd door nieuwe technologieën.

Ontwikkeling van bodemkunde (putten, dammen en grondwater) en plannen, aanleggen en onderhouden van plantsoenen en andere vormen van aanplant ter verfraaiing, grondverbetering en/of erosiebestrijding.

Prestaties algemeen:

Hoofdtaken Dienst LVV

De doelstelling van de dienst LVV om haar missie en visie te verwezenlijken zijn als volgt:

- het stimuleren van lokale initiatieven met betrekking tot landbouw, veeteelt en visserij (voorlichting en demonstraties).

- het bevorderen van landbouw, veeteelt en visserij in de breedste zin des woords.
- Het bevorderen van de gezondheid van vee en landbouwhuisdieren en de kwaliteit van vlees, vis en dierlijke producten;
- Het ontwikkelen van bepaalde soorten teelt;
- Activiteiten met betrekking tot landschaping als plantsoenendienst;
- Verkoop van door de dienst gekweekte producten en/of goederen teneinde lokale initiatieven met betrekking tot de landbouw, veeteelt en visserij te stimuleren.
- Het bijhouden van statistische gegevens en informatie in het belang van de dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij.
- Het bevorderen van de totstandkoming en de instandhouding van kwantitatief gezondheidszorg behorende voorzieningen.

Prestaties begrotingsjaar

- Terugkeer van relatief grootschalige, duurzame en gemechaniseerde landbouw op Bonaire
- Productie van geitenvoer voor de kunukero's
- Benutting van het gezuiverde afvalwater (RWZI / TWZI)
- Bescherming van het koraalrif en daarmee het tourisme op Bonaire
- SEI-project; Opleiding van en arbeidsplaatsen voor landbouw personeel (lokaal, meubilair, instructeur)
- Waterbasin; pompen + leiding voor irrigatie

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Windmolens + waterbakken	24	24	24
Dammen	16	16	16
Veekudde	200	200	200
Plantsoenen-perken	50	50	50
SEI-projecten	1	0	0

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 17 x 1.600 u = 27.200 uren

Werkelijke capaciteit: 18 x 1.600 u = 28.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
744.842	12.355	732.487	1.112.769	248.543	864.226	968.572	8.543	960.029

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
935.573	8.543	927.030	935.573	8.543	927.030	935.573	8.543	927.030

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen post Leasekosten. Terwille van een optimale service-verlening dient de dienst over twee nieuwe vervoermiddelen te beschikken. Deze dient ter vervanging van de reeds afgeschreven pick-ups die thans in gebruik zijn. De leasekosten die hiermee gemoeid zijn bedragen \$ 12.786 S;
- Verhogen van de post Personeel van derden \$ 12,999 I ter verstrekking van de capaciteit bij LVV;

Functie	400 Algemeen beheer onderwijs
----------------	--

Lokaal onderwijsbeleid betekent voor het openbaar lichaam, maar ook voor schoolbesturen, dat er verband gelegd moet worden tussen tot nu toe niet verbonden beleidsterreinen. Zo moet er een relatie komen tussen het beleid op het terrein van onderwijshuisvesting en de inhoudelijke ontwikkelingen, of tussen jeugdbeleid en het beleid gericht op schooluitval, of tussen het gezondheidsbeleid en de activiteiten op school.

In het kader van de leerplicht dient de nieuwe Leerplichtwet BES die per 1 januari 2011 in werking is getreden als uitgangspunt voor de leerplichtambtenaar. Om vroegtijdige schoolverlaters te voorkomen, het registreren van ongeoorloofd schoolverzuim en preventief te werk gaan met de scholen en hulpverleners-organisaties is een adequate leerplichtadministratie van belang.

Kortom, allerlei inhoudelijke en beleidsmatige verbindingen op drie niveaus in het lokale beleid: op het niveau van de politiek-bestuurlijk betrokkenen, op het niveau ambtelijk – schoolbestuurlijke verhoudingen en op het niveau van school en de daarbij betrokkenen.

Doelstelling

- Relatie opbouwen tussen het beleid omtrent onderwijshuisvesting en de inhoudelijke ontwikkelingen;
- Relatie opbouwen tussen jeugdbeleid en het beleid gericht op schooluitval;
- Uitvoering Leerplichtwet BES

Prestaties algemeen

Dat betekent ontwikkeling van lokaal onderwijsbeleid is bij uitstek een multilevel-ontwikkeling, waarbij op alle niveaus interventies moeten worden gepleegd. Deze interventies moeten in samenhang worden uitgevoerd om te zorgen dat het beleid en daarna de uitvoering in eenzelfde richting blijven plaatsvinden. Om dat op een goede manier te kunnen uitvoeren moet het goede “voertuig” gevonden worden – het beleidsterrein waar voldoende gezamenlijke belangen bijeen gebracht kunnen worden. Daarbij spelen factoren als tijd en geld uiteraard een doorslaggevende rol.

De platforma bijeenkomsten die 1x in de 2 maanden worden georganiseerd zullen volgens onderstaande stappen worden georganiseerd.

Stap 1: Visieontwikkeling

Stap 2: (Begin)diagnose: de lokale staat van het onderwijs

Stap 3: De lokale onderwijsagenda

Stap 4: Afspraken maken

Stap 5: Wederzijdse verantwoording

Beleidsthema's (een voorzet)

	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
Eindverantwoordelijke	Scholen	In overleg	Openbaar lichaam
Uitvoering	Scholen	Openbaar lichaam en scholen	Openbaar lichaam
Beleidsthema's	Onderwijsprestaties	Voor- en vroeg schoolse educatie	Leerplicht / schoolverzuim
	Taalbeleid	Kinderopvang	Leerlingenvervoer
	Ouderbetrokkenheid	Opvang jeugdigen die buiten de boot dreigen te vallen	Huisvesting
	Informatievoorziening aan ouders en leerlingen	Vroeg signalering	Veiligheid rond de school
	Doorstroom PO-VO	Zorg in en om de school	Brede school
	Wachlijsten overgang PO-VO	Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt	Tra'i merdia
	Toegankelijkheid	Voortijdig schoolverlaten	Teachers award
	Spreading zorgleerlingen	Schoolmaatschappelijk werk	
		Reboundvoorzieningen	
		Veiligheid in de school	

Prestaties begrotingsjaar

- Uitvoering Plataforma di Enseñansa 9 (1x in de twee maanden)
- Budget ter beschikking stellen voor uitvoering van dag van de taal of taalweek (\$5.000,-)
- Beleidsontwikkeling voor voortijdig schoolverlaten
- Beleidsontwikkeling voor vroeg schoolse educatie
- Ontwikkeling voorlichtingscampagne leerplicht
- Aanschaf leerplichtadministratiesysteem
- Uitvoering schooltransport
- Onderwijshuisvesting onderbrengen in takenpakket bij 1 van de medewerkers
- Uitvoering teachers award

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

De kengetallen van leerplicht zijn hieronder weergegeven:

Aantal 4-24 jarigen in 2011-2012 op 5 april ingeschreven in het bevolking register: **4697**

Vanaf augustus 2011 tot 25 april 2012 zijn 916 aanvragen behandeld voor verlof aanvragen grensbewaking vertrek naar buitenland voor specialist , bruiloft etc.

Casusoverleg jeugdinstroom 2011

Periode instroom	Meldingen	Besluit COJ	Afdoening
Jan. 2011 t/m dec. 2011	117 meldingen waarvan 78 schoolverzuimmeldingen	106 meldingen naar Halt-zitting gegaan waarvan 97 zijn afgedaan middels een straf/berisping of een opdracht	Uitgevoerd
	33 meldingen geweest	12 berisping 9 werkstraf 3 niet op zitting geweest 2 meldingen foutief	Uitgevoerd Uitgevoerd Ontvangen
Jan. 2012 t/m maart 2012	151 meldingen	69 recidivisten die een proces verbaal moeten krijgen. Hiervoor moeten de Halt-zittingen nog plaatsvinden	In behandeling
Totaal	150 meldingen		

In totaal was er dus in 2011 sprake van 150 meldingen in het kader van de buitengerechtelijke afdoeningen. Het preventieve optreden is naar de mening van de leden van de Casus overleg effectief. Het blijkt dat voornamelijk de berispingsen een zeer goed effect hebben op de minderjarigen. Het feit dat de minderjarigen bij recidive daadwerkelijk een straf kunnen krijgen, maakt dat er sprake is van een stok achter de deur. In 2012 zullen de hardnekkige spijbelaars een proces-verbaal kunnen verwachten van de leerplichtambtenaar, zodat de minderjarige en diens ouders/verzorgers zich moeten verantwoorden bij de Officier van Justitie.

SKJ

Afdeling Educatie en Welzijn is ook projectbureau van de Sociale Kanstrajecten (SKJ). Alle jongeren tussen 18-24 jaar die ingeschreven staan in het bevolkingregister en die geen startkwalificatie bezitten.

Voor sociale kanstrajecten komen in aanmerking jongeren die:

- Geen onderwijs volgen dat bekostigd wordt op grond van de Wet voorgezet onderwijs BES of de Wet educatie en beroepsonderwijs Bes;
- Niet beschikken over een startkwalificatie SKJ en geen betaalde arbeid verrichten.

Bekostiging sociale kanstrajecten

- Het bestuurscollege bekostigt het projectbureau voor de uitvoering van zijn taken en de uitvoeringsinstantie (FORMA) voor de aan de uitvoering de sociale kanstrajecten verbonden kosten;
- De kosten van een sociaal kanstraject bedragen niet meer dan een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag.

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 13 x 1.600 u = 20.800 uren

Werkelijke capaciteit: 14 x 1.600 u = 22.400 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
553.471	0	553.471	900.090	38.880	861.210	1.090.799	0	1.090.799

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.110.192	0	1.110.192	1.110.192	0	1.110.192	1.085.619	0	1.085.619

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen van post Subsidies/bijdragen met \$ 106.544 **S** ten behoeve van het uitvoeren van de Wet primair onderwijs onderdeel voeding. Deze subsidie was vroeger geraamd bij de subfunctie 610. voor een totaal bedrag van \$ 77.689. De gesubsidieerde instelling zal zorgdragen voor schoolontbijt / maaltijd, schoolkleding en –materiaal aan minderbedeelden. Dit is een voorzetting van het door AMFO gefinancierde project "Breakfast in School" (looptijd t/m schooljaar 2011).

Functie	410 Openbaar voorbereidend onderwijs
----------------	---

Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse en Caribische samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.

De openbare scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing en het openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing.

Doelstelling

Het bestuurscollege dient als schoolbestuur voor de openbare scholen en draagt hierbij zorg voor het openbaar onderwijs.

Prestaties algemeen

Het bestuur draagt zorg voor een vertegenwoordiger in het samenwerkingsverband zodat de openbare scholen gebruik kunnen maken van het Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire.

Er wordt in nauw overleg en in samenwerking met de afdeling financiën van het openbaar lichaam en het administratiekantoor een begroting opgesteld voor de beide scholen. Daarnaast wordt er voldaan aan de Wet Primair Onderwijs BES die op 16 februari 2011 is aangenomen en met terugwerkende kracht in werking is getreden op 1 januari 2011.

Prestaties begrotingsjaar

Het openbaar onderwijs is met ingang van schooljaar 2012-2013 verzelfstandigd.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 25 x 1.600 u = 40.000 uren

Werkelijke capaciteit: 22 x 1.600 u = 35.200 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.098.128	1.653.863	555.735	1.251.728	1.250.635	1.093	1.297.973	1.295.658	2.315

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.315.759	1.295.658	20.101	1.315.759	1.295.658	20.101	1.315.759	1.295.658	20.101

Functie	430 Openbaar buitengewoon onderwijs
----------------	--

Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse en Caribische samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.

De openbare scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing en het openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing.

Doelstelling

Het bestuurscollege dient als schoolbestuur voor de openbare scholen en draagt hierbij zorg voor het openbaar onderwijs.

Het zorgdragen voor de ontwikkeling van kinderen/leerlingen die door hun geestelijke, motorieke, en/of fysieke beperkingen of gedrag niet in staat zijn op een (gewone) school voor Primair Onderwijs normaal te functioneren, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan hun beperkingen/gedrag en verder aan de maatschappelijke, levensbeschouwelijke en godsdienstige waarden zoals die leven in de Bonairiaanse, Caribische en Nederlandse samenleving, met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden. Uitgangspunt is het continu, gedegen en kwalitatief goed onderwijs bieden.

De school is toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing

Prestaties algemeen

Het bestuur draagt zorg voor een vertegenwoordiger in het samenwerkingsverband zodat de openbare scholen gebruik kunnen maken van het Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire.

Er wordt in nauw overleg en in samenwerking met de afdeling financiën van het openbaar lichaam en het administratiekantoor een begroting opgesteld voor de beide scholen. Daarnaast wordt er voldaan aan de Wet Primair Onderwijs BES die op 16 februari 2011 is aangenomen en met terugwerkende kracht in werking is getreden op 1 januari 2011.

Prestaties begrotingsjaar

Het openbaar onderwijs is met ingang van schooljaar 2012-2013 verzelfstandigd.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 8 x 1.600 u = 12.800 uren

Werkelijke capaciteit: 7 x 1.600 u = 11.200 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
439.454	688.067	248.613	506.640	415.778	90.862	498.262	430.746	67.516

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
505.650	430.746	74.904	505.650	430.746	74.904	505.650	430.746	74.904

Functie	480 Gemeenschap, uitg./inkom. onderwijs
----------------	--

Onder deze functie valt onder andere schooltransport en onderwijs huisvesting.

Doelstelling

De doelstelling van het schooltransport:

Het zo optimaal mogelijk bieden van de mogelijkheid voor transport van huis naar school, van school naar huis ten behoeve van alle leerlingen op het eiland.

Prestaties algemeen

Schooltransport:

Ervor zorgdragen dat er een bestand is van bussen die bereid en capabel zijn om de leerlingen op een verantwoorde wijze te transporteren.

Prestaties begrotingsjaar

Er dient een verordening te komen voor transport, kleding en voeding conform de Wet Primair onderwijs BES art. 5.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal voor schoolvervoerssysteem rijdende bussen/busbedrijven	10	12	16
Aantal leerlingen systeem		375	425

Capaciteit

NVT

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
369.386	3.629	365.757	167.599	4.302	163.297	757.387	4.302	753.085

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.635.979	4.302	1.631.677	1.635.979	4.302	1.631.677	1.750.066	4.302	1.745.764

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen van post Vervoerskosten met \$ 55.866 **S** ten behoeve van het reorganiseren van het schoolvervoersysteem en mede voor het dekken van de kosten als gevolg van de uitbreiding van schoolvervoer in meerdere woonwijken;

Om beter inzicht te krijgen in de kosten in verband met huisvesting van de scholen is er geopteerd om deze voortaan bij de subfunctie 480.00.08 Overige aangelegenheden te verwerken. Deze post is een combinatie van de kosten die vroeger onder 411.00.00 en 460.00.00 werden verwerkt. Ten opzicht van de begroting 2012 zal dit subfunctie met een totaal bedrag van \$ 878.593 **S**, in de dienstjaren 2014 en 2015 en in 2016 met respectievelijk \$ 114.086 **S** additioneel worden verhoogd. Dit ten einde een bijdrage te leveren aan het tot stand komen van het masterplan onderwijshuisvesting.

Functie	482: Volwasseneducatie
----------------	-------------------------------

Volwasseneducatie omvat vormen van onderwijs, bestemd voor personen die het volgen van onderwijs niet als hoofdactiviteit hebben.

Doelstelling

Het bevorderen van vak- en beroepsonderwijs, algemeen vormend avondonderwijs, scholing en vorming in het algemeen, ongeacht geloofsovertuiging, volgens normen, die uit het oogpunt van maatschappelijk zorg aanvaardbaar zijn.

Prestaties algemeen

De taken teneinde de doelstelling te bereiken, die gerekend worden tot secundaire taken van de overheid, worden binnen het kader van door de overheid uitgestippeld beleid uitgevoerd door stichting FORMA. De stichting gaat daarvoor een zgn. zorgcontract aan met het OL Bonaire, waardoor zij een subsidie ontvangt, waarmee men tezamen met eventuele elders vandaan te werven fondsen en/of donaties de nodige infrastructuur/faciliteiten/mogelijkheden moet scheppen/bieden om de doelstelling te kunnen verwezenlijken.

Prestaties begrotingsjaar

Het verzorgen van op maat geschreven opleidingen, cursussen en trainingen.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Cursisten Sociale Vormingsplicht	37		
„ SBO Bouw	13		
„ SBO Horeca	28		
„ SBO AKA	46		
„ Korte cursussen	107		
„ Leerwerktrajecten	45		
„ Alfabetisering	44		75

Capaciteit

nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
457.525	0	457.525	721.129	0	721.129	721.129	0	721.129

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
721.129	0	721.129	721.129	0	721.129	721.129	0	721.129

Functie **510 Openbaar bibliotheekwerk**

Onderstaand zijn de 10 gekozen strategische doelen kort weergegeven.

- *Continuïteit creëren*
Het aanstellen van een directeur/bibliothecaris is niet alleen van belang voor de continuïteit, maar tevens direct van invloed op de kwaliteit van de bibliotheek.
- *Duidelijke positionering*
Door kenbaar maken dat de bibliotheek meer te bieden heeft dan alleen boeken m.a.w. aspireren een Centro di Informashon i Kultura te zijn voor de Bonairiaanse samenleving.
- *Evalueren van het personeelsbestand*
Professionalisering en uitbreiding van de dienstverlening vereist een andere instelling van het bibliotheekpersoneel, maar tevens uitgebreidere tools en skills.
- *Stichtingsstatuten wijzigen*
Middels de wijziging van de stichtingsstatuten wordt zelfstandig, daadkrachtig bestuur en exploitatie mogelijk. Deze zelfstandigheid opent tevens de weg naar nieuwe fondsen.
- *5 Financiële basis creëren*
Realisatie van een zorgcontract voor het jaar 2013.
- *Politieke agenda*
Door grotere naamsbekendheid en meer waardering voor de bibliotheek bij de samenleving een breder maatschappelijk draagvlak creëren. Duidelijk maken aan politieke gesprekspartners voor welke belangen de bibliotheek staat en hoe zij hieraan invulling gaan geven. Verzelfstandiging is de beste manier zodat de exploitatie van de bibliotheek een succes wordt.
- *Relatie met scholen*
De bibliotheek moet haar expertise en toegevoegde waarde op onderwijs- en organisatorisch gebied bewijzen. De scholen moeten overtuigd zijn dat het om een lange termijn visie gaat zodat zij op hun beurt bereid zullen zijn om tijd en energie in de vanuit de bibliotheek geïnitieerde onderwijsprojecten te steken. De bibliotheek moet bereid zijn om in deze eerste fase veel manuren in de scholen te investeren om aan te sluiten bij hun behoeften.
- *Mensen raken*
De bibliotheek is zich bewust van wat de Bonairiaanse samenleving beweegt. Op basis van die kennis moet er een service aanbod worden ontwikkeld dat nauw aansluit op de wensen en eisen van de divers te onderscheiden doelgroepen.
- *Verzelfstandiging*
Het realiseren van autonomie, met daaraan voorafgaand het benoemen van een nieuw bestuur waardoor de bibliotheek los van de overheid komt te staan en zelf richting kan geven aan de te varen koers.
- *Samenwerking*
Door krachten te bundelen met organisaties die dezelfde doelgroepen bedienen en soortgelijke doelstellingen hebben, kan efficiënter worden omgegaan met tijd, energie en middelen. De bibliotheek zal daarin wederom moeten bewijzen dat zij voor een duurzame relatie gaat en dat zij de andere partijen ideeën, kennis en/of expertise te bieden heeft.
Stap 1: in kaart brengen met welke partijen ze graag willen samenwerken;
Stap 2: partijen benaderen; contact leggen of hernieuwen;
Stap 3: inventariseren op welke punten ze kunnen samenwerken;
Stap 4: afspraken maken, gezamenlijke doelstellingen formuleren, taken verdelen;
Stap 5: Samenwerkingsconvenant sluiten;
Stap 6: Uitvoeren van gestelde doelen.

Doelstelling

Hoewel er 10 verschillende strategische doelen zijn geformuleerd vertonen sommige doelen een nauwe onderlinge samenhang. Om die reden het navolgende voorstel om een aantal punten samen te voegen. Zo wordt duidelijk dat het niet om 10 verschillende strategische doelen gaat, maar dat er aan de uitwerking van meerdere doelen tegelijk kan worden gewerkt. Dit in tegenstelling tot de gedachte dat er alleen vanuit een prioriteitskader gewerkt zou kunnen worden.

Strategische hoofdlijnen	Strategische doelen
Continuïteit	Directeur/bibliothecaris (1.) Personeelsbestand (3.)
Verzelfstandiging	Wijziging statuten (4.) Financiële basis (5.) Verzelfstandiging (9.)
Maatschappelijke relevantie	Duidelijke positionering (2.) Mensen raken (8.)
Samenwerking	Relatie met scholen (7.) Samenwerking (10.)

Prestaties algemeen

Om de strategische doelen daadwerkelijk te kunnen realiseren, moeten er stappen worden ondernomen.

Actiepunten voor continuïteit

Training en opleiding personeel;
Aanstelling bibliothecaris/manager;
Huisvesting;
Actief werven van vrijwilligers.

Actiepunten verzelfstandiging

Realisatie van een zorgcontract;
Fondsenwerving (kan alleen als bibliotheek is verzelfstandigd).

Actiepunten maatschappelijke relevantie

Inventarisatie van behoeften binnen de samenleving;
Media exposure en naamsbekendheid;
Communicatiemiddelen.

Actiepunten samenwerking

Voortbouwen op reeds gelegde contacten;
Mogelijke partners voor samenwerking op Bonaire en daarbuiten inventariseren, aanschrijven en overleg plannen.

Prestaties begrotingsjaar

De weg naar verzelfstandiging zal een stapsgewijs proces zijn. Een betere financiële positie leidt tot een verbetering en verbreding van het dienstenaanbod. Dit verbeterde aanbod zal een uitbreiding van het aantal leden tot gevolg hebben, waarmee de bibliotheek haar bestaansrecht kan legitimeren. Vanuit dit bestaansrecht kan gebouwd worden aan draagvlak binnen de gemeenschap.

Inmiddels is een werkgroep samengesteld die zich bezig houdt met de tijdelijke sluiting, verhuizing en noodlocatie voor de bibliotheek. Deze werkgroep zal er ook zorg voor dragen dat er een nieuw bestuur komt en de lopende zaken met het oude bestuur afhandelen. Er zal gestart worden met het werven van een bibliothecaris/manager en de voorbereidingen voor de verzelfstandiging van de bibliotheek.

In 2013 zullen de normale activiteiten zoals de kinderboekenweek en activiteiten die in samenwerking met de scholen worden georganiseerd doorgaan. Deze zullen dan ook op de begroting geplaatst moeten worden. Daarnaast zullen er ook nieuwe boeken aangeschaft moeten worden waarvoor een bepaald bedrag begroot moet worden.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Volwassenen			
Volwassenen	302	500	750
Jong volwassenen	315	600	950
Jeugdleden	618	1000	1250
Aantal boeken			
Volwassenen	10243	10543	10843
Jeugdboeken	12910	13110	13310
Naslagboeken	1303	1378	1453

Abonnement (inkomsten) 2012

	jan. t/m dec.	jul. t/m dec.
Volwassenen	\$ 4.00	\$ 2.00
Jong volwassenen	\$ 1.75	\$ 1.25
Jeugd	\$ 1.00	\$ 1.00

Lidmaatschap voor 2013 zal het volgende worden:

	jan. t/m dec.	jul. t/m dec.
Volwassenen	\$ 6,00	\$ 3,00
Jong volwassenen	\$ 2,50	\$ 1, 50
Jeugd	\$ 1,00	\$ 1,00

Boete: \$ 0,50 tot een maximaal bedrag van \$ 10,00

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 6 x 1.600 u = 9.600 uren

Werkelijke capaciteit: 5 x 1.600 u = 8.000 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
222.222	0	222.222	336.865	0	336.865	428.510	0	428.510

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
428.510	0	428.510	428.510	0	428.510	428.510	0	428.510

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen van post Huur gebouwen met \$ 30.080 **S** ten behoeve van het nieuwe contract bij pand te kaya Korona;
Verhogen van post Aanschaf materialen met \$ 35.000 **S** ten opzichte van 2012 voor het aanschaffen van boeken, tijdschriften etc .

Functie	530 Sport
----------------	------------------

Doelstelling

- Uitvoering van sport- en recreatiebeleid;
- Organiseren van naschoolse sportactiviteiten in de wijken;
- Ondersteunen van ouderentehuizen met het organiseren van sportactiviteiten voor de bewoners;
- Selecteren en voorbereiden van de selecties die jaarlijks deelnemen aan de interinsulaire schoolcompetitie tussen Aruba, Curaçao en Bonaire;
- Talenten detecteren;
- Coördineren van het onderhoud aan de sportaccommodaties die in beheer zijn van het OLB.

Prestaties algemeen

Het organiseren van een gezonde en stabiele sportinfrastructuur.

Prestaties begrotingsjaar

- De belangrijkste activiteiten die in 2013 moeten plaatsvinden, zijn in het kader van professionalisering van de organisatie:
- Deskundigheidsbevordering personeel door o.a. trainingen, cursussen en werkend leren;
- De bedrijfsvoering transparanter maken door vast te leggen en te documenteren;
- Monitoren en evalueren van de activiteiten.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 13 x 1.600 u = 20.800 uren

Werkelijke capaciteit: 13 x 1.600 u = 20.800 uren.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.191.386	0	1.191.386	2.055.888	0	2.055.888	1.472.713	0	1.472.713

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.472.713	0	1.472.713	1.472.713	0	1.472.713	1.472.713	0	1.472.713

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen van post Dienstkleding met \$ 3.000 **S**;

Verhogen van post Voorlichting en promotie met \$ 230.000 **S** voor het organiseren van Koninkrijksspelen 2013; (\$ 55.000), Talentontwikkelingsproject. (\$ 25.000), Bewegingskuur: (\$ 100.000) en Ciclovía: (\$ 50.000);

Verhogen van post Subsidies/bijdragen met \$ 36.500 **S** voor het bijdragen aan sportevenementen.

Functie	540 Kunst
----------------	------------------

Doelstelling

Het geven van uitvoering aan het gekozen beleid, met name de facilitering van culturele en artistieke promotie, de bevordering van cultuureducatie, de verbetering van de culturele infrastructuur, promovering van de cultuur, de bevordering van culturele samenwerking, uitvoering van het subsidiebeleid.

Het geven van uitvoering aan het gekozen beleid, met name het behoud en bescherming van het culturele erfgoed in het algemeen, de facilitering van culturele en artistieke promotie, de bevordering van cultuureducatie en cultuurtoerisme.

Prestaties algemeen

Tv- en radioprogramma's, projecten op scholen en buurtcentra's, Cultuur festival (Siman di Kultura), BONAI, Diverse lokale festivals, Arte di Palabra, Cultuurquiz, Baluarte, Sambarku, Chapi di Lucha, Financiële steun aan diverse losse projecten, Subsidies volgens zorgcontracten.

Deelname aan wedstrijden kunstbende en Koninkrijksspelen Cultuur, Implementatie en monitoring van de Nota Cultuurbeleid, Opzetten Plenchi di Hubentut, Inter-eilandelijke en regionale uitwisseling.

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 7 x 1.600 u = 11.200 uren

Werkelijke capaciteit: 6 x 1.600 u = 9.600 uren.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
466.940	0	466.940	821.785	0	821.785	783.821	0	783.821

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
783.821	0	783.821	783.821	0	783.821	783.821	0	783.821

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Personeel aan derden met \$ 28.417 **S** ten behoeve van het uitvoeren van de cultuurbeleidsnota;
Verhogen van post Voorlichting en promotie met \$ 25.000 **S** in verband met promoveren van o.a. herdenking 150 jaar slavernij.

Functie **541 Oudheidkunde/musea**

Onder deze functie vallen gemeentelijke baten en lasten verband houdend met het verzamelen, conserveren, systematisch rangschikken en voor een ieder toegankelijk maken van uitingvormen van cultuur of culturen of dood materiaal door de natuur gevormd, waarbij de bewuste objecten in het algemeen niet worden overgedragen aan het publiek, maar in bezit of bruikleen blijven bij de bedoelde instellingen.

Doelstelling

Het geven van uitvoering aan het gekozen beleid, met name het behoud en bescherming en ontwikkeling van het culturele erfgoed in het algemeen, de bevordering van cultuureducatie en cultuurtoerisme.

Prestaties algemeen

Museale expositie, Museumdag, Overleg met lokale en regionale musea, Aankoop artefacten, Productie en facilitatie van Informatiemateriaal, Huur gebouwen.

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2de extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
31.149	233	30.916	40.189	0	40.189	40.189	0	40.189

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
40.189	0	40.189	40.189	0	40.189	25.681	0	25.681

Functie	560 Maatsch.leefbaarheid en openluchtrecreatie
----------------	---

Doelstelling

Het geven van uitvoering aan het gekozen beleid, met name het behoud en bescherming van het culturele erfgoed in het algemeen, de facilitering van culturele en artistieke promotie, de bevordering van cultuureducatie en cultuurtoerisme, uitvoering van het subsidiebeleid.

Prestaties algemeen

Volksfeesten: Maskarada, Jaaropening, Dodenherdenking, Koninklijke onderscheidingen, Dia di Rincon, Dia di Nort'i Saliña, Dia di Boneiru, Subsidie Fukabo (carnaval), Subsidie BSAF (regatta), Selibon (infrastructuur).

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.888.830	0	1.888.830	2.004.458	0	2.004.458	1.914.458	0	1.914.458

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.914.458	0	1.914.458	1.914.458	0	1.914.458	1.914.458	0	1.914.458

Functie 600 Algemeen beheer soc.voorz. en maatsch.dienstverl.

Doelstelling

Het zorg dragen voor de voorbereiding, uitvoering, voortgang en kwaliteit van de beleidsadviesing met betrekking tot arbeidsvoorzieningsvraagstukken en het toelaten van buitenlandse arbeidskrachten, de afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door arbeidsbemiddeling en informatieverstrekking en het ondersteunen, monitoren en evalueren van de uitvoering van het gekozen beleid.

Voldoende gekwalificeerd personeel voor de taakuitoefening van de dienst op het gebied van Welzijn en Maatschappelijke dienstverlening toegerust met voldoende middelen, randvoorwaarden voor de algehele bedrijfsvoering.

Prestaties algemeen

- Arbeidsmarktbeleid;
- Registratie en beheer arbeidsgegevens;
- Arbeidsbemiddeling en informatievertrekking;
- Beleidsadviesing tewerkstellingsvergunningen;
- Bemiddeling arbeidsgeschillen.
- Personeelsbeheer
- Toepassing instrumenten personeelsbeleid
- Efficiënte bedrijfsvoering

Prestaties begrotingsjaar

- Het voortzetten van het SEI-project Werkplein Bonaire en Vacature databank.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal werkzoekenden	284	284	284
Aantal TWV aanvragen	909		1.091

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 15 x 1.600 u = 24.000 uren

Werkelijke capaciteit: 12 x 1.600 u = 19.200 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
541.283	0	541.283	740.888	0	740.888	1.151.712	0	1.151.712

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.151.712	0	1.151.712	1.151.712	0	1.151.712	1.130.512	0	1.130.512

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Voorlichting en promotie met \$ 275.000 **S** voor het introduceren van werkplein Bonaire en vacature databank;

Verhogen van post Huur gebouwen met \$ 13.244 **S** ten behoeve van nieuwe pand te kaya Neerlandia;

Functie 610 Onderstandverlening

Doelstelling

Het verstrekken van eenmalige financiële/materiële steun aan behoeftigen als maatschappelijke ondersteuning in het kader van activerende dienstverlening en participatie.

- Het inzetten van beperkte vormen van materiële steun aan doelgroepen middels regelingen voor bijzondere bijstand en /of subsidies. (o.a. tbv tegemoetkoming begrafeniskosten, water- en electriciteitskosten, brilkosten, schoolontbijt/maaltijd, schoolkleding, basispakket schoolmateriaal etc.)

Prestaties algemeen

Bevorderen van maatschappelijke participatie, participatie onderwijs (wettelijke verplichting), participatie arbeidsmarkt door het inzetten van integrale vormen van ondersteuning (materieel en activerend).

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
167.509	107.880	59.629	311.488	0	311.488	373.799	0	373.799

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
373.799	0	373.799	373.799	0	373.799	373.799	0	373.799

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Onderstand en steunbehoftigen \$ 270.000 S ten behoeve van het uitvoeren van het project Armoede beleid waarvan voedselpakketen zal worden verdeeld;

Functie **611 Werkgelegenheid**

Tot deze functie behoren alle voorzieningen, zowel gemeentelijke als van het Rijk, die in het kader van de werkgelegenheid bestaan.

Doelstelling

Het zorg dragen voor de voorbereiding, uitvoering, voortgang en kwaliteit van de beleidsadvisering met betrekking tot arbeidsvoorzieningvraagstukken en het toelaten van buitenlandse arbeidskrachten, de afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door arbeidsbemiddeling en informatieverstrekking en het ondersteunen, monitoren en evalueren van de uitvoering van het gekozen beleid.

Prestaties algemeen

- Arbeidsmarktbeleid;
- Registratie en beheer arbeidsgegevens;
- Arbeidsbemiddeling en informatievertrekking;
- Beleidsadvisering tewerkstellingsvergunningen;
- Bemiddeling arbeidsgeschillen.

Prestaties begrotingsjaar

- Het voortzetten van het SEI-project Toeiden naar arbeidsmarkt.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal werkzoekenden	284	284	284
Aantal TWV aanvragen	909		1091

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
2.617	0	2.617	7.631	0	7.631	607.631	0	607.631

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
607.631	0	607.631	607.631	0	607.631	607.631	0	607.631

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Vergoedingen niet via payroll \$ 600.000 **S** ten behoeve van het uitvoeren van het project Toeiden naar de arbeidsmarkt; Dit bedrag is berekend op basis van 40 deelnemers die in het traject zitten en in aanmerking kunnen komen voor een maximaal maandelijks vergoeding;

Functie	620 Maatschappelijke begeleiding en advies
----------------	---

Doelstelling

- Het bieden van ondersteuning, begeleiding en (juridisch) advies waardoor de zelfredzaamheid en/of het sociaal functioneren van mensen wordt hersteld of bevorderd.
- Het geven van organisatorische, inhoudelijke en strategische ondersteuning aan organisaties zodat daar waar nodig zo snel mogelijk effectieve en op een uniforme vorm hulp ingezet kan worden.

Prestaties algemeen

- Opheffing van (rechts)ongelijkheid
- Versterken en deskundigheidbevordering van het NGO veld
- Organiseren van conferentie en/of workshops ten behoeve van de deskundigheid en uniformiteit binnen het welzijnsveld -jeugdzorg.

Prestaties begrotingsjaar

- Oprichting rechtswinkel Bonaire

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
404.398	0	404.398	90.949	0	90.949	221.349	0	221.349

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
221.349	0	221.349	221.349	0	221.349	221.349	0	221.349

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Personeel aan derden \$ 100.000 **S** voor het bekostigen van de adviseurs en stagiaires die bij de op te richten rechtswinkel Bonaire zullen werken;

Verhogen post Subsidies/bijdragen \$ 5.400 **S** ten behoeve van NGO platform;

Functie	630 Sociaal cultureel werk / jeugd- en jongerenwerk
----------------	--

Doelstelling

Sociaal cultureel werk

- Het bieden van sociaalagogische dienstverlening (op vrijwillige basis) aan personen en groepen, gericht op hun cultureel en maatschappelijk functioneren in de samenleving in de vorm van recreatie, educatie, kunst en cultuur, en de ondersteuning van groepen mensen in hun directe leef- en woonomgeving.

Jeugd- en jongerenwerk

- Het bieden van gevarieerd basisaanbod van sociaal-culturele voorzieningen voor kinderen en jongeren, en jeugdparticipatie; het basisaanbod bevat ook activiteiten die stimulering van de ontwikkeling of preventie van problemen tot doel hebben.

Prestaties algemeen

Sociaal cultureel werk

- Programmering van activiteiten op het gebied van recreatie, kunst & cultuur, educatie & samenlevingsopbouw
- beheer en onderhoud van ontmoetingsfaciliteiten ten behoeve van het sociaal cultureel werk
- Ondersteuning en stimuleren van integrale wijkaanpak

Jeugd en jongerenwerk

- Het bieden van naschoolse opvang voor jeugd & jongeren ter stimulering van de ontwikkeling en ter preventie van problemen.
- Bevorderen van jeugdparticipatie
- Het initiëren van jeugdadviesraad

Prestaties begrotingsjaar

Sociaal cultureel werk

- Meer activiteitenaanbod voor elk buurthuis
- Uitrol voor een integrale wijkaanpak voor Bonaire

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.314.283	642.966	671.317	1.424.983	122.905	1.302.078	2.288.854	533.052	1.755.802

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
2.288.854	533.052	1.755.802	2.288.854	533.052	1.755.802	2.288.854	533.052	1.755.802

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Subsidies/bijdragen met \$ 200.000 **S** ten behoeve FESBO (buurt-en clubwerk) voor het versterken van hun personeel en het uitvoeren van programma's in de wijken en meer maatschappelijke participatie van vrouwen en migranten;

Verhogen post Subsidies/bijdragen met \$ 242.551 **S** voor het corrigeren van de subsidie van Jeugd en Gezin (van 710.00.03 Jeugdgezondheidszorg naar 630.00.02) en een verhoging ten behoeve van diverse gesubsidieerde instellingen;

Verder wordt de post Subsidies/bijdragen met \$ 421.320 **S** budgetneutraal geraamd ten behoeve van de gesubsidieerde instelling FORMA voor het uitvoeren van het project **Sociale Kantrajecten**;

Funcie 640 *Bejaardenzorg*

Doelstelling

- Dagopvang ouderen ter bevordering van de participatie
- Gezamenlijke activiteit in het kader van viering Internationale Dag van de ouderen

Prestaties algemeen

- Subsidiering en Ondersteunen dagopvangcentra
- Ondersteunen ouderen platform bij organisatie van activiteit

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
14.858	0	14.858	15.198	0	15.198	15.198	0	15.198

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
15.198	0	15.198	15.198	0	15.198	15.198	0	15.198

Functie 650 Kinderopvang

Doelstelling

- Zorgdragen voor Kwalitatieve kinderopvang

Prestaties algemeen

- Subsidiëring Bon Kwido & Social Educativo
- Informatie en invulling geven aan toezicht op naleving verordening minimale kwaliteitseisen Kinderopvang

Prestaties begrotingsjaar

Het afronden van het beleid ten aanzien van subsidiëring van de kinderopvang.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
74.568	0	74.568	158.928	0	158.928	540.920	0	540.920

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
540.920	0	540.920	540.920	0	540.920	540.920	0	540.920

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen post Subsidies/bijdragen met \$ 381.992 S ter uitvoering van de Kinderopvangverordening;

Functie 651 Dagopvang gehandicapten

Doelstelling

- Bevorderen van emancipatie, maatschappelijke participatie en volledige integratie van minder validen/gehandicapten op Bonaire.

Prestaties algemeen

- Het bevorderen van zelfredzaamheid van gehandicapten op Bonaire;
- Het stimuleren van sociale veiligheid en verbetering van de woonsituatie van gehandicapten/minder validen;
- Het opzetten van een overkoepelend platform voor gehandicapten op Bonaire.

Prestaties begrotingsjaar

- Het ontwikkelen van een gehandicapten/minder validen beleid in samenwerking met MIVABO;
- Stimuleren en ondersteunen van de bewustwordingscampagne en toegankelijkheid voor gehandicapten.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit
Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
8.767	0	8.767	8.300	0	8.300	33.300	0	33.300

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
33.300	0	33.300	33.300	0	33.300	33.300	0	33.300

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig
S= Structureel

Verhogen post Subsidies/bijdragen met \$ 25.000 **S** voor het o.a. ontwikkelen van een gehandicapten/minder validen beleid en het stimuleren en ondersteunen van de bewustwordingscampagne daar van.

Functie	700 Algemeen beheer volksgezondheid
----------------	--

De Afdeling Publieke Gezondheidszorg is een leidende afdeling binnen een goed gestructureerd publieke gezondheidszorg, waarbij door het (laten) uitvoeren van preventie activiteiten de gezondheid van de algehele bevolking en risicogroepen ((jeugd en jongeren; ouderen; gehandicapten en migranten) van Bonaire wordt bewaakt, beschermd en bevorderd. De afdeling publieke gezondheidszorg is voor het lokaal bestuur een vanzelfsprekende deskundige partner met een adviesrol en voor de inwoners van Bonaire een herkenbare organisatie die investeert in het bundelen van krachten en het stimuleren van samenwerking met alle relevante partners, waarbij deskundigheid, professionaliteit, betrouwbaarheid, klantgerichtheid, ondernemingszin en aandacht voor kwaliteit voorop staan.

Als extra taak draagt de afdeling Publieke Gezondheidszorg voor de Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). Het bestuur van elk BES eiland heeft als taak het organiseren van de geneeskundige hulpverlening op hun eiland met het oog op eventuele zware ongevallen, rampen, en crisissituaties.

Doelstelling

- Het bewaken, beschermen, handhaven en bevorderen van de volksgezondheid en openbare hygiëne door onderzoek, monitoring, surveillance, preventie activiteiten, advies & voorlichting.
- Het bevorderen van de inhoudelijke opbouw van een sterke publieke gezondheidszorg & GHOR.
- Het behartigen en coördineren van de eigen aangelegenheden van het Openbaar Lichaam Bonaire op het gebied van de (publieke) gezondheidszorg en openbare hygiëne, alsmede de uitvoering van medebewindstaken terzake.

Prestaties algemeen

- Het bevorderen/stimuleren van onderzoeken die informatie en indicatie geven ten aanzien van de algehele gezondheidstoestand van de bevolking.
- Het signaleren, ontwikkelen van en adviseren over beleid op het gebied van (publieke) gezondheidszorg.
- Coördineren, faciliteren, stimuleren en (laten) uitvoeren van projecten ten behoeve van de bevolking op het terrein van publieke gezondheidszorg.
- Het bevorderen van de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.
- Het coördineren van de inzet van de geneeskundige diensten wanneer er zich een ramp voordoet. De GHOR is hierbij verantwoordelijk voor de geneeskundige hulpverlening, psychosociale hulpverlening⁷ en de preventieve openbare gezondheidszorg.

Prestaties begrotingsjaar

- Begeleiding en ondersteuning project versterking publieke gezondheid (GGD Den Haag).
- Versterken en opbouw van alle secties (sectie beleid & onderzoek, gezondheidsvoorlichting & Opvoeding, Jeugdgezondheidszorg 5-19 jaar, Infectieziektenbestrijding, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg & infectieziektenbestrijding).
- Begeleiding en ondersteuning project ouderengezondheidszorg.
- Inspectie instellingen kinderopvang (onderzoek, rapportage en handhaving)
- Aanzet tot een epidemiologische onderzoek gericht op de gehele bevolking.
- Lokaal plan volksgezondheid/ Nota gezondheidsbeleid & Preventienota.
- Registratie van non-communicable diseases en risicofactoren.
- Contractmanagement (gedeeltelijk, voor JGZ) CJG
- Organiseren van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en zorgen voor de nodige middelen en deskundigheidsbevordering voor de betrokken actoren (opleiding en training van verschillende betrokken professionals, zoals huisartsen, EHBO-ers, Rode Kruis mensen, functionarissen vanuit ambulancedienst, etc.) op het terrein van de GHOR.

⁷ Bij de geneeskundige en psychosociale hulpverlening gaat het voornamelijk om een zo snel mogelijke opvang en zorg voor individuele slachtoffers.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 7 x 1.600 u = 11.200 uren

Werkelijke capaciteit: 9 x 1.600 u = 14.400 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
206.783	0	206.783	612.000	0	612.000	735.411	0	735.411

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
786.005	0	786.005	869.330	0	869.330	848.130	0	848.130

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Functie	710 Preventieve en curatieve gezondheidszorg
----------------	---

Het Openbaar Lichaam Bonaire is verantwoordelijk voor preventie en het bevorderen van de gezondheid, veiligheid en welzijn van de burgers.

Doelstelling

Het bewaken, beschermen/ handhaven en bevorderen/verbeteren van de volksgezondheid; door onderzoek, voorlichting, advies, gezondheidsprogramma's en afstemming tussen betrokken actoren. Hierdoor kunnen we gezondheidswinst realiseren en consolideren.

Prestaties algemeen

- *Beleid & Onderzoek*
- *Gezondheidsvoorlichting en opvoeding en projecten:* Het zorgdragen voor de aanpak van gedragsgerelateerde gezondheidsproblemen, zoals obesitas, drugsgebruik, onder specifieke doelgroepen, zoals jongeren. Organiseren en coördineren van de preventie activiteiten die gericht zijn op het gedrag van mensen (in de context van hun omgeving), maar daarnaast ook op activiteiten ten behoeve van het verbeteren van die omgeving zelf. Het stimuleren van, samenwerken en afstemmen met andere partijen met taken op het gebied van preventie.
- *Infectieziektenbestrijding:* Het optreden van infectieziekten zoveel mogelijk trachten te voorkómen, toch opgetreden infectieziekten te signaleren en verspreiding van deze infectieziekten te bestrijden, door monitoring, surveillance, coördinatie en afstemming tussen betrokken actoren voor de uitvoering van infectieziektenbestrijding. Het coördineren en bevorderen van alle preventie en interventie activiteiten op het gebied van infectieziekten.
- *Jeugdgezondheidszorg:* Het doen bevorderen, beschermen en bewaken van de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen van 0 tot 19 jaar.
- *Openbare Geestelijke Gezondheidszorg:* Het signaleren en het bestrijden van risicofactoren op het gebied van openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen, het bieden van psychosociale hulp bij rampen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties voor de uitvoering van openbare geestelijke gezondheidszorg."

Prestaties begrotingsjaar

- Registratiesysteem non-communicable diseases en risicofactoren (b.v. tienerzwangerschappen)
- Preventieprogramma's / projecten gericht op verschillende voor Bonaire actuele gezondheidsproblemen (obesitas, diabetes & hypertensie, overmatig gebruik of misbruik genotmiddelen)
- Doorlopende preventieprogramma's / projecten:
 - gezonde school,
 - coördinatie project beweegkuur
 - Gezondheidsmarkt,
 - Project flouridespoeling
 - Project mondhygiëne,
 - Afronden project documentatiecentrum
 - Project seksualiteit samen met CJG
 - Project nieuwsbrief
 - Contract management verschillende Stichtingen
 - Fungeren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging
 - Bieden van psychosociale hulp bij rampen
 - Afspraken tot stand brengen tussen betrokken organisaties over de OGGZ-uitvoering.
- Preventie en interventie activiteiten op het gebied van de OGGZ coördineren en uitvoeren in samenwerking met alle relevante actoren/instaties
- Terugkomende projecten en reguliere taken infectieziektenbestrijding (campagnes denguebestrijding & influenza, aansturing plan van aanpak dengue, ondersteuning bij Jeugd vaccinatieprogramma's, reisvaccinaties, monitoring –en registratiesysteem en onderhoud voor diverse infectieziekten)

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 4 x 1.600 u = 6.400 uren

Werkelijke capaciteit: 3 x 1.600 u = 4.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
387.653	0	387.653	1.138.609	0	1.138.609	953.372	0	953.372

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
997.542	0	997.542	1.192.144	0	1.192.144	1.192.144	0	1.192.144

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van de post Personeel aan derden met \$ 29.600 **S** voor het aangaan van een jaarlijkse overeenkomst met arts infectieziektebestrijding en de assistentie van een epidemioloog binnen de unit infectieziektebestrijding DGH een ter uitvoering van de wet publieke gezondheidszorg;
- Verhogen van de post Voorlichting en promotie bij Infectieziektebestrijding met \$ 95.082 **S**, in 2013 en 2014 en \$ 62.253 **S** additioneel in 2015 en 2016;
- Onder gezondheidsvoorlichting en opvoeding en projecten dient de post Voorlichting en promotie te worden verhoogd met \$ 41.217 **S**, in 2013 en 2014 en \$ 132.350 **S** additioneel in 2015 en 2016

Functie	720 slachthuizen
----------------	-------------------------

Doelstelling

Het op de volksgezondheid gerichte werkzaamheden tbv het slachten;
de uitvoering van de handhavende taken op het gebied van voedselveiligheid.

Prestaties algemeen

Het geven van meer voorlichting en instructies;
handhaving van wet- en regelgeving op het gebied van vee, vlees, vis en overige dierlijke producten, waaronder de controle op vlees- en visverwerkende bedrijven;
handhaving van het slachtverbod voor vee en keuring van vee.

Prestaties begrotingsjaar

- Het bevorderen van controle teneinde de doelstellingen te kunnen waarborgen.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 4 x 1.600 u = 6.400 uren

Werkelijke capaciteit: 4 x 1.600 u = 6.400 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2de extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
128.432	43.176	85.256	181.738	63.416	118.322	188.589	63.416	125.173

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
191.376	63.416	127.960	191.376	63.416	127.960	191.376	63.416	127.960

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van de post "voorlichting en promotie" \$ 2,500 **S**
- Verhogen van de post "abonnements en lidmaatschappen" \$ 500 **S**
- Verhogen van de post "aanschaf materialen" \$ 2.500 **S**

Functie	721 Reiniging
----------------	----------------------

Doelstelling

Doelstelling is om Bonaire een deugdelijke, betrouwbare afval ophaaldienst te exploiteren en om ons eiland zo schoon mogelijk te krijgen en houden. Dit met de beperkte middelen die hiervoor voorhanden zijn.

Prestaties algemeen

Onder deze functie wordt onder andere verstaan de afvalverwerking, zoals die door Selibon wordt uitgevoerd en de aanvullende reinigingstaken die door Selibon worden verricht.

Om Bonaire schoon te krijgen en houden wordt op basis van een zorgcontract met Selibon afgesproken dat ze het afval wekelijks bij de huizen en bedrijven afhalen. Daarnaast zijn er nog een aantal afspraken met Selibon. Voor deze activiteiten ontvangt Selibon subsidie en krijgt het via WEB rechtstreeks een vergoeding per huishouding en bedrijf. Bijzondere reinigingsactiviteiten worden aanvullend in rekening gebracht.

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
2.258.210	1.100.928	1.157.282	2.486.891	1.106.145	1.380.746	2.486.891	1.106.145	1.380.746

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
2.486.891	1.106.145	1.380.746	2.486.891	1.106.145	1.380.746	2.486.891	1.106.145	1.380.746

Functie	722 Riolering en waterzuivering
----------------	--

Doelstelling

Het openbaar lichaam wordt verantwoordelijk gehouden voor het beheer en onderhoud van het rioleringsstelsel en de rioolwaterzuiverings installatie. Het ligt in de bedoeling om dit door het WEB te laten uitvoeren

Prestaties algemeen

Beheer en onderhoud van rioleringsstelsel en rioolwater zuiverings installatie.

Prestaties begrotingsjaar

Doorontwikkelen van deze nieuwe taak. Op het moment van opmaken van deze begroting was nog niet bekend welke kosten hiermee zijn gemoeid c.q. hoe dit financieel zal worden gedekt. Meest voor de hand liggend is ophoging van de vrije uitkering conform art 87 Wet FinBES. Zolang er geen ophoging komt wordt dit uit de \$ 6,6 mln extra middelen gehaald (Lente-akkoord). Verder was er al budget beschikbaar voor een bijdrage vanuit het OLB aan de aansluitingen. Deze middelen zullen nu ingezet worden voor capacity-building.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.124	0	1.124	279.330	0	279.330	279.330	0	279.330

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
279.330	0	279.330	0	0	0	0	0	0

Functie	723 Milieu en natuurbeheer
----------------	-----------------------------------

Doelstelling

De afdeling Milieu en Natuurbeheer zorgt voor het formuleren, aansturen en controleren van het beleid met betrekking tot milieu en natuur. Meer specifiek voor 2013:

- Het ontwikkelen en uitvoeren van het algemeen beleid, het vergunningsbeleid en de vestigingsregelingen;
- opstellen van goed onderbouwde adviezen aan het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire;
- natuur en milieu communicatie en de
- toetsing van vergunningsaanvragen.

Prestaties algemeen

- Uitwerking Natuurbeleidsplan;
- uitwerking Milieubeleidsplan;
- opstellen Afvalbeleidsplan;
- uitvoeringsprogramma afvalbeleidsplan;
- opstellen Nominatiedossier Werelderfgoed;
- opstellen Delfstoffenbeleidsplan;
- regenwater structuurplan (integrale watermanagement);
- duurzaam bodembeleid;
- wet Vrom-BES - Inrichtingen en activiteitenbesluit;
- MER procedures;
- uitvoeringsprogramma Duurzaam Bonaire (Masterplan).

Prestaties begrotingsjaar

- Riolering Project Kralendijk.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 3 x 1.600 u = 4.800 uren

Werkelijke capaciteit: 3 x 1.600 u = 4.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
278.862	0	278.862	270.239	0	270.239	6.901.842	6.622.467	279.376

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
6.901.842	6.622.467	279.376	6.6901.842	6.622.467	279.376	6.901.842	6.622.467	279.376

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhoging van de post Stelposten met 6.622.467 **S** voor het nader invulling geven van de Lente-akkoord. Dit ter intensivering van de duurzame economie op Bonaire. Er zal projecten worden ingediend waaruit inhaalslagen ten aanzien van o.a. afvalwaterzuivering, riolering, eco-toerisme, ecologische landbouw, veeteelt en visserij zal worden bekostigd. Dit bedrag is budgetneutraal geraamd en is berekend op basis van 50% verdeeld over 1/3 deel per BES eiland en het resterende 50 % naar ratio van het aantal inwoners op de BES eilanden (bron info: Idee Versa)

Functie **725 Overige Openbare Hygiëne**

Bonaire is staatkundig een Openbaar Lichaam geworden. Dit heeft tot gevolg dat het bestuur van het Openbaar Lichaam Bonaire en de rijksoverheid gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor kwalitatieve voorzieningen op het gebied van de gezondheidszorg op Bonaire. Nederland is hierbij verantwoordelijk voor de curatieve zorg en het Openbaar Lichaam Bonaire voor de uitvoering van Publieke Gezondheidszorg, waarbij preventie, gezondheidsbewaking, gezondheidsbescherming en gezondheidsbevordering centraal staan. Er geldt nu nieuwe wet- en regelgeving voor de publieke gezondheidszorg vanuit de Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Bonaire zal op het gebied van Publieke Gezondheidszorg langzamerhand aan de normen en standaarden van de Nederlandse wetten gaan voldoen en daarvoor zullen simultaan op verschillende vlakken investeringen moeten plaatsvinden.

De handhaving op het gebied van gezondheidszorg die door de afdeling Openbare Hygiëne uitgevoerd wordt, wordt onder deze functie opgenomen.

Doelstelling

De afdeling Openbare Hygiëne heeft de volgende doelstellingen om haar visie en missie te verwezenlijken:

- Door opsporen, handhaven, bewaken en toezichthouden en informatieverschaffing een bijdrage leveren aan de gezondheidsbescherming van de Boneriaanse bevolking.
- Het zorgdragen voor de beleidsadvies met betrekking tot gezondheidsbescherming en de beheersing van de daaraan verbonden kosten van het Openbaar lichaam Bonaire, alsmede het ondersteunen, monitoren en evalueren van het gekozen beleid.

Prestaties algemeen

Het overzicht van de kerntaken van de afdeling Openbare Hygiëne is als volgt:

- Het vastleggen van beleid en uitvoering
- Het bewaken van de openbare hygiëne en het identificeren van hygiënische problemen
- Voorlichting en opvoeding op het gebied van hygiëne
- Preventie van dengue in samenwerking met afdeling infectieziekten
- Toezicht en controle op warenwet door het uitvoeren van controlewerkzaamheden op het gebied van de openbare hygiëne en het verrichten van keuringen van personen die werken met eet- en drinkwaren
- Toezicht op roeren van grafkelders
- Vector controle

Prestaties begrotingsjaar

De prestaties die door de afdeling Openbare Hygiëne in het jaar 2013 zal uitvoeren zijn de volgende:

- Voorlichting ter preventie van het gezondheidsprobleem dengue
- Voorlichting en educatie ter bevordering van hygiëne
- Keuringen
- Toezicht en controle op warenwet
- Toezicht en controle op restaurants en eetgelegenheden en alle andere zaken die eet- en drinkwaren verkopen
- Toezicht op het roeren van grafkelders
- Vectorcontrole
- Het bewaken van de openbare hygiëne en het identificeren van hygiënische problemen
- Het geven van voorlichting aan scholen, groepen en bedrijven.
- Het geven van advies aan hget BC
- Het organiseren van diverse campagnes
- Het organiseren van diverse schoonmaakacties
- Werken in diverse taskforces
- Haven controle
- Opstellen van rapportages
- Administratief bijhouden van rapport/index/kwartaal
- Rapportages/jaarverslag/jaarwerkplan

Werkzaamheden/taken HD

Het maken van certificaten van Vrijstelling van Sanitaire Controle
Het roeren van grafkelders
Bestrijding van ratten
Toezicht op transport en opslag van gevaarlijke stoffen
Toezicht op bestrijdingsmiddelen
Controle op waterreservoirs tegen muggen (<i>Aedes aegyti</i>)
Controle van schepen tegen muggen (<i>Aedes aegypti</i>)
Controle van fruitbarkjes
Sputen en roken tegen <i>Aedes Taeniorhyncus</i>
Roken in de wijken
Toezicht op hygiëne in het algemeen
Het nemen van watermonsters
Controle van restaurant en eetgelegenheden
Keuringskaarten
Keuring van lokaliteiten voor vergunning
Keuring van voertuigen voor Ventvergunning
Het geven van voorlichting aan scholen, groeperingen en bedrijven
Toezicht op Supermarkt, Warenhuis, Toko en Tienda
Toezicht op bakkerijen en slagerijen
Toezicht op slachthuis
Toezicht op Landfill
Werken in diverse Taskforces
Het assisteren bij een ramp
Het begeleiden van diverse instellingen en bedrijven bij het transporteren van afvalstoffen
Toezicht op hygiëne, eet- en drinkwaren gedurende publieke activiteiten.
Ship sanitation

4. Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Warenkeuring	178 bedrijven	200	200
Controle van restaurant en eetgelegenheden			
Vrijstelling van Sanitaire Controle	267 schepen gecontroleerd	300	300
Gezondheids certificaten	2101 gezondheidscertificaten uitgereikt.	2200	2300
Roeren van grafkelders	51 grafkelders	60	60
Watermonsters en bacteriologisch onderzoek	104 water monsters	104	104
Keuring van lokalen voor vergunning	58 lokalen geïnspecteerd	58	58
Toezicht op bestrijdingsmiddelen			
Gele Koorts Muskieten Bestrijding (GKMB)	1886 regenbakken,putten en waterbakken geïnspecteerd	3000	3000
Sputen en gebruik maken van rookmachines tegen <i>Aedes Taeniorhyncus</i>	36 keer gespoten	36	36
Bestrijding van ratten	7 keer	7	7
Inventaris			
Sputen van ongedierte bij particuliere huizen	178 pompen	200	200
Roken tegen ongedierte bij bedrijven	14 pompen	50	50
Sputen van ongedierte bij bedrijven	1 behandeling	2	2
Benzine verbruik	\$ 369,26	\$ 500	\$ 500
Gasolie verbruik	\$ 5.458,65	\$ 6000	\$ 6000
Kerosine verbruik	\$ 160,80	\$ 200	\$ 200

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 15 x 1.600 u = 24.000 uren

Werkelijke capaciteit: 15 x 1.600 u = 24.000.uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
580.374	27.793	552.581	610.768	42.402	568.366	762.060	42.402	719.658

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
733.060	42.402	690.658	733.060	42.402	690.658	705.512	42.402	663.110

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhogen van de post Dienstkleding met \$ 2.000 **S**;
- Verhogen van de post Voorlichting en promotie met \$ 25.600 **S** ten behoeve van Radioprogramma's, tv programma's, voorlichtingsborden, folders, etc
- Verhogen van de post Huur gebouwen met \$ 55.095 **S** ten behoeve van nieuwe pand te kaya Korona;
- Verhogen van de post Aanschaf materialen met \$ 29.000 **S** ten behoeve van het aanschaffen van ULV, abate, anvil, etc

Functie	822 Overige Volkshuisvesting
----------------	-------------------------------------

Doelstelling

De afdeling Planologie en Bouw zorgt voor het formuleren, aansturen en controleren van beleid met betrekking tot de ruimtelijke ordening, de volkshuisvesting, de bouw en de monumenten zowel boven als ondergronds.

Prestaties algemeen

- Toetsing initiatieven aan het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire (ROB);
- communicatie inzake het ROB;
- (laten) opstellen van beleidsnota's, zoals welstandsnota;
- deelname in uitvoering van het SEI project 'Integrale Wijkaanpak';
- advisering, o.a. in juridische procedures, erfpachtuitgifte, handhavingzaken;
- updaten Bouw- en Woningverordening Bonaire;
- mede opstellen van grondbeleid;
- afhandelen bouw- en sloop aanvragen;
- handhaving.

Prestaties begrotingsjaar

- Updaten Bouw- en Woningverordening Bonaire;
- opstellen welstandsnota.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Aantal bouwvergunningen			

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 13 x 1.600 u = 20.800 uren

Werkelijke capaciteit: 8 x 1.600 u = 12.800 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
552.881	218.268	334.613	1.287.108	219.891	1.067.217	1.474.860	371.788	1.103.072

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
1.532.055	371.788	1.160.267	1.532.055	371.788	1.160.267	1.532.055	371.788	1.160.267

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Verhoging van de post Personeel aan derden met \$ 20.000 **S** voor het o.a. aanpassen vande ROB
- Verhoging van de post Voorlichting en promotie met \$ 20.000 **S** voor het uitvoeren van de verordening BSW
- Verhoging van de post Aanschaf materialen met \$ 20.000 **S** voor het uitvoeren van welstandsnota

Functie **910 Reserveringen/voorzieningen**

Doelstelling

- Het ontwikkelen en uitvoeren van reserveringsbeleid (Financiële beheersverordening) en het bewaken van onder- en overschrijdingen van de vastgestelde boven- en ondergrenzen.
- Mede met dit reserveringsbeleid een kwalitatief goed financieel beheer bewerkstelligen
- Het vormen van een algemene reserve als buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers, welke niet in de exploitatie opgevangen kunnen worden.
- Het vormen van bestemmingsreserves voor toekomstige investeringen of uitgaven, welke het jaarlijkse investeringsniveau en/of exploitatie te boven gaan
- Het vormen van voorzieningen met als voornaamste doel, het egaliseren van fluctuaties in de exploitatielasten en het afdekken van bekende risico's

Prestaties algemeen

Nu de schuldsanering nagenoeg is afgerond, krijgt Bonaire te maken met een (licht) positief eigen vermogen. De negatieve financiële uitgangspositie van Bonaire zorgde er voorheen voor dat er nog niet kon worden toegewerkt naar het uitvoeren van deze beleidsvoornemens. Inmiddels lijkt het erop alsof weer voorzichtig kan worden toegewerkt naar verdere verbeteringen en kunnen er (bestemmings-)reserves en voorzieningen worden opgebouwd.

Prestaties begrotingsjaar

In 2013 zal worden toegewerkt naar een situatie waarbij de accountant goedkeurende controle verklaring zal afgeven. Het verder saneren van balanswaarderingen en het in beeld brengen en uiteindelijk elimineren van risico's wordt verder ontwikkeld en nu er sprake is van een licht positief eigen vermogen kan aan verdere opbouw van reserves en voorzieningen worden gewerkt.

In het kader van schuldsaneringstrajecten zijn langer bestaande schulden gesaneerd. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft hiervoor geld gereserveerd. Reeds in 2011 en naar verwachting ook 2012 zullen meerdere schulden worden gesaneerd. De balanspositie wordt hierdoor verder versterkt.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013
0	0	0	667.796	0	667.796	660.925	0	660.925

Meerjarenraming van de functie

Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2014	2014	2014	2015	2015	2015	2016	2016	2016
378.925	0	378.925	378.925	0	378.925	378.925	0	378.925

De bedragen opgevoerd bij de post Reserves zijn als gevolg van de aanpassing van de vrije uitkering rekening houdend met de indexeringen 2012 en 2013.

Functie	911 Geldleningen
----------------	-------------------------

Doelstelling

Het is het openbaar lichaam Bonaire niet toegestaan geld te lenen op de vrije kapitaalmarkt. Wel is het verantwoordelijk voor de aflossing van voor het ingaan van de Algemene Maatregelen van Rijks Bestuur aangegane leningen. Verder is wettelijk geregeld dat aanvullend op de vrije uitkering financiering ten behoeve van investeringen kunnen worden gearrangeerd bij BZK en andere ministeries. De aflossing van deze financiering gebeurt conform de economische levensduur (zie financiële beheersverordening) en gaat ten laste van de vrije uitkering.

Prestaties algemeen

Het OLB is door de bestaande wetgeving en beperkte financiële ruimte volstrekt afhankelijk geworden van bijdragen vanuit de ministeries. Dit probleem is kenbaar gemaakt tijdens de bestuurlijke overleggen. Op dit moment is nog niet duidelijk of hiervoor een oplossing kan worden gevonden. In de brief met betrekking tot kabinetsstandpunten wordt het probleem met betrekking tot onderhoudsachterstanden erkend.

Prestaties begrotingsjaar

Door dit kabinetsstandpunt zal OLB al of niet actief naar financieringen zoeken teneinde diverse maatschappelijk en/of economisch verantwoorde investeringen te kunnen doen. Zodra hier mogelijkheden voor zijn zal financiering worden gevraagd op basis van artikel 89 van de Wet FinBES. Als dat niet mogelijk blijkt zullen alternatieven moeten worden bedacht. Daarbij wordt onder meer gedacht aan het opzetten van PPS-constructies. Daarbij moet bedacht worden dat Bonaire nooit op eigen kracht de achterstanden zal kunnen wegwerken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

N.v.t.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013
1.692	0	1.692	122.905	122.905	0	122.905	122.905	0

Meerjarenraming van de functie

Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2014	2014	2014	2015	2015	2015	2016	2016	2016
122.905	122.905	0	122.905	122.905	0	122.905	122.905	0

Functie	912 Vrijgekomen middelen
----------------	---------------------------------

Doelstelling

Binnen de systematiek van het baten en lastenstelsel, welke door het Besluit Begroting en Verantwoording BES is voorgeschreven, worden investeringen met een meerjarig(economisch) nut geactiveerd. Dat wil zeggen dat de lasten van deze investeringen niet in één begrotingsjaar genomen worden, maar dat deze lasten verdeeld worden over het totaal aantal jaren van de (verwachte) economische levensduur. Dit houdt in dat de afschrijvingslast op termijn weer vrijvalt. Op de voormalige Kapitaaldienst, nu de investeringsstaat genoemd, wordt dit bedrag weergegeven. Binnen de exploitatie (Gewone Dienst) wordt deze functie niet gebruikt.

Prestaties algemeen

De doelstelling van deze sub-functie is om de financiële consequenties weer te geven van de vrijval van kapitaallasten (in het bijzonder de afschrijvingslasten).

Prestaties begrotingsjaar

Betreft reguliere operationele taken

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013

Meerjarenraming van de functie

Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2014	2014	2014	2015	2015	2015	2016	2016	2016

Functie	913 Dividenden
----------------	-----------------------

Doelstelling

Jaarlijks een acceptabel dividend, voortvloeiend uit een optimale bedrijfsvoering bij de diverse overheids-NV's

Prestaties algemeen

De laatste jaren komt er geen dividend meer vrij via BHM. Dit gebeurt nog wel vanuit OTB.

Prestaties begrotingsjaar

In 2012 zal een gezamenlijk met BHM te ontwikkelen dividendbeleid tot afronding worden gebracht. Per saldo is er via BHM maar weinig ruimte om dividenden uit te keren. In het dividend beleid staan de criteria die hierbij dienen te worden gehanteerd. Dit beleid is uiteraard breder dan alleen de dividendkwestie. Ook transparantie, maatschappelijke relevantie en adequate bedrijfsvoering zullen hierbij een rol spelen.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
0	900.000	900.000	0	500.000	500.000	0	500.000	500.000

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
0	500.000	500.000	0	500.000	500.000	0	500.000	500.000

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Functie	920 Belastingen
----------------	------------------------

Doelstelling

Het heffen en innen van lokale belastingen

Prestaties algemeen

Ten aanzien van het heffen en innen van lokale belastingen is er in 2011 een nieuwe situatie ontstaan bij het ingaan van het nieuwe fiscale stelsel. In de aanloop naar die situatie zijn voorbereidingen getroffen in samenwerking met de Belastingdienst/CN. Die hebben ertoe geleid dat de Belastingdienst/CN voor de inning zorgdraagt. De heffing daarentegen blijft verantwoordelijkheid van het openbaar lichaam Bonaire en specifiek voor het Hoofd Financien als heffingsambtenaar.

Een van de besluiten in het staatkundige hervormingstraject is de keuze om grondbelasting een lokale aangelegenheid te laten zijn en vastgoedbelasting een rijksaangelegenheid. Deze keuze heeft verstrekkende consequenties, ook in de samenwerking met de Belastingdienst/CN. Dit omdat beide belastingvormen complementair zijn en geen overlap vertonen. Particulieren en bedrijven betalen of Grondbelasting of Vastgoedbelasting. Dit betekent dat als er mutaties plaatsvinden van de ene naar de andere situatie, dit direct gevolgen heeft voor zowel de Belastingdienst/CN als het OLB.

Het is de uitdaging om de zaken met betrekking tot de lokale belastingen de komende tijd steeds verder te verbeteren en te professionaliseren.

Prestaties begrotingsjaar

In 2013 wordt verder gestalte gegeven aan de handhaving. Daarvoor is een handhavingsplan in de maak, die ertoe gaat leiden dat iedereen eerst goed op de hoogte wordt gebracht van de wetgeving en de verplichtingen die de toeristenbranche heeft ten aanzien van het doen van aangifte en het betalen van toeristenbelasting. Gaandeweg zal de nadruk op controle worden gelegd. Dit laatste zal met name in 2013 gestalte worden gegeven.

Verder zal bekeken worden of het nodig is bepaalde belastingsystemen te vervangen. De systemen die we nu gebruiken lijken wat verouderd. Alvorens hiertoe over te gaan wordt eerst met onze leverancier bepaald wat de mogelijkheden en beperkingen zijn van de huidige systemen. Mogelijk dat er ook andere systemen worden bekeken.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
0	8.882.218	8.882.218	0	8.818.212	8.818.212	0	8.818.212	8.818.212

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
0	8.818.212	8.818.212	0	8.818.212	8.818.212	0	8.818.212	8.818.212

Functie	921 Vrije uitkeringen
----------------	------------------------------

Doelstelling

Komen tot een realistische vrije uitkering, gebaseerd op referentie kaders die uitgaan van een acceptabel voorzieningenniveau. Vertalen van ontwikkelingen t.a.v. de vrije uitkering naar consequenties voor de begroting en van daaruit te bepalen beleidskeuzes van het openbaar lichaam Bonaire.

Prestaties algemeen

De eerste besluitvorming m.b.t. de vrije uitkering 2011 is gebeurd op basis van een berekeningssystematiek en uitgangspunten die volstrekt geen recht doen aan de locale situatie. In plaats van een realistische, financieel gezonde uitgangspositie, moest in 2011 een begroting worden opgesteld op basis van een vrije uitkering van \$ 16,8 mln, later aangevuld met compensatie voor de werkgeverslasten tot \$ 19,7 mln. Vanaf het begin van 2010 is veel energie en tijd gestopt in het traject om te komen tot een meer realistische start. Dit is in 2011 doorgezet en zal de komende jaren blijvend onderdeel van de inspanningen zijn. Inmiddels ligt er een onafhankelijk rapport (Ideeverva) waarin wordt bevestigd dat de vrije uitkering veel te laag is gesteld. In de minimale variant voor Bonaire alleen al 5,5 mln te weinig. De minister heeft dit inmiddels erkend en heeft op grond van het kabinetsstandpunt besloten de vrije uitkering op te hogen tot de onderkant van de bandbreedte.

Het is gebruikelijk dat de ontwikkelingen m.b.t. de vrije uitkering strak in de gaten worden gehouden en informatie wordt doorvertaald naar begrotingswijzigingen. Dit gebeurt in principe in of naar aanleiding van Bestuurlijke Overleg Financiële Verhoudingen BES, dat twee keer per jaar plaatsvindt.

Prestaties begrotingsjaar

Op grond van het kabinetsstandpunt en hetgeen daaruit voortvloeit zal in 2013 verder worden gewerkt om de vrije uitkering op een fatsoenlijk peil te krijgen. Daarbij zal tevens aandacht zijn voor de achterstanden in het onderhoud.

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Vrije uitkering	20.0	26.9	26.9

Capaciteit

Nvt

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2011	2011	2011	2012	2012	2012	2013	2013	2013
0	20.024.400	20.024.400	0	25.375.234	25.375.234	0	26.867.501	26.867.501

Meerjarenraming van de functie

Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2014	2014	2014	2015	2015	2015	2016	2016	2016
0	26.867.501	26.867.501	0	26.867.501	26.867.501	0	26.867.501	26.867.501

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

Verhogen van post Vrije uitkering met \$ 1.492.267 (S) ter compensatie van de indexering van het jaar 2012 en 2013.

Functie	922 Algemene uitgaven/inkomsten
----------------	--

Doelstelling

Alles wat niet rechtstreeks onder een sub-functie kan worden ondergebracht wordt geraamd op sub-functie 911 Algemene uitgaven/inkomsten. Voorbeelden zijn hierbij de stelposten op inflatie op goederen en diensten, de stelpost op salarisverhogingen (CAO en overige autonome ontwikkelingen), de stelpost onvoorzien.

Hiernaast worden ook enkele projectmatige lasten en baten ondergebracht, zoals SEI-projecten en de doeluitkering.

Prestaties algemeen

Gedurende het begrotingsjaar worden de stelposten via de uitvoeringsrapportage functioneel geraamd. Getracht wordt de stelposten per ultimo 2012 tot een minimum te beperken.

De projectmatige baten en lasten verlopen zo veel mogelijk neutraal.

Prestaties begrotingsjaar

Aanwezige stelposten voor 2013:

Prijscompensatie	1,119,665
Jaarwedden en uitkeringen	
Overwerkvergoedingen overige personeel (incidenteel)	30,000
Organisatieveranderingen	50,000
Eindejaarsuitkering	85,500
Bevorderingen	112,000
Smartegeld	17,000
Ambtsjubilea	60,000
Gratificaties	16,000
Loontrede onderwijzend personeel 2013	30,000
Indexering 2013	466,500
Loontrede 2012 (nog te betalen in 2012)	62,100
Loontrede 2013	267,300
Ziektekostenpremie 18,4% naar 16.1% over bevorderingen, indexering en loontrede	150,000
Indexering gepensioneerden 2013	28,000
Niet opgenomen vakantie uren	20,000
Niet opgenomen vakantie uren Bureau Gedeputeerden	<u>14,000</u>
	1,408,401
Toelagen	
Diverse vergoedingen	6,000
Stagevergoedingen	17,000
Stelpost wijziging artikel 9 personeel	28,000
Stelpost art 24 Rechtspositioneel besluit ambtenaren BES; waarnemingstoelage	<u>56,000</u>
	107,000
Personeel aan derden	50,000
Kleine huisvestingskosten	5,000
Geleverde diensten	175,000

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 1 x 1.600 u = 1.600 uren

Werkelijke capaciteit: 1 x 1.600 u = 1.600 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2 ^{de} extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
1.353.950	20.876.468	19.522.518	12.656.083	8.780.447	3.875.636	5.162.069	1.237.682	3.924.387

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
4.912.069	1.162.682	3.749.387	4.912.069	1.162.682	3.749.387	4.912.069	1.162.682	3.749.387

Functie	990 Saldi van kostenplaatsen
----------------	-------------------------------------

Doelstelling

Op begrotingsbasis wordt de sub-functie 990 saldi van kostenplaatsen niet gebruikt.

Prestaties algemeen

Op rekeningsbasis deze sub-functie alleen te belasten met onvermijdelijke prijs- en hoeveelheidsverschillen op de gehanteerde kostenplaatsen. De doelstelling is om dit bedrag zo laag mogelijk te houden.

Prestaties begrotingsjaar

Deze sub-functie zo weinig mogelijk te belasten en de werkelijke kosten zo veel mogelijk naar de producten (functies en sub-functies) door te belasten

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013

Capaciteit

Nvt.

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2de extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
82.377	0	82.377	156.579	0	156.579	0	0	0

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
0	0	0	0	0	0	0	0	0

Verdeeldienst

Doelstelling

- Het doorontwikkelen van beleid op facilitaire dienstverlening en inkoop gebied;
- Het ontwikkelen, verbeteren en invoeren van middelen ter verbetering van de processen binnen de organisatie;
- Het modernisering van de huidige organisatie;
- Het doorontwikkelen van de huidige organisatie tot een klantvriendelijke organisatie;
- Het verlenen van een betrouwbare en professionele dienstverlening en;
- Het garanderen van een adequate ondersteuning aan de organisatie van het openbaar lichaam Bonaire.

Prestaties algemeen

- Het ontwikkelen van het inkoopbeleid en inkoopinstrumenten van het OLB;
- Het ontwikkelen van het interieur verzorgingsbeleid van het OLB;
- Het ontwikkelen van het energiemanagement beleid;
- Het verzorgen van de bode en chauffeursdiensten;
- Het uitvoeren van de kantoorinrichtingsbeheer;
- Het uitvoeren van de inventarisbeheer;
- Het uitvoeren van het wagenparkbeheer;
- Het uitvoeren van de telefooncentralebeheer
- Het uitvoeren van de interieurverzorging van de openbare ruimtes;
- Het uitvoeren van de bewaking en controle van water & energieverbruik;
- Het verzorgen van de inkoop bedrijfsmiddelen;
- Het uitvoeren van het magazijnbeheer.

Prestaties begrotingsjaar 2013

- Opstellen aanbestedings- en inkoopbeleid;
- Doorontwikkelen wagenparkbeleid;

Kengetallen

	Werkelijk 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Postrondes	504		
Spoedstukken	439		
Oproep E.R. vergaderingen	54		
Diverse activiteiten	81		
Autowasbeurten	556		

Capaciteit

Situatie per 1 augustus 2012

Benodigde capaciteit: 47 x 1.600 u = 75.200 uren

Werkelijke capaciteit: 40 x 1.600 u = 64.000 uren

Lasten en baten van de functie

Rekening			Begroting (incl. 2e extra wijz.)			Begroting		
Lasten 2010	Baten 2010	Saldo 2010	Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012
1.056.936	1.056.936	0	1.236.837	1.236.837	0	1.388.294	1.388.294	0

Meerjarenraming van de functie

Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013	Lasten 2014	Baten 2014	Saldo 2014	Lasten 2015	Baten 2015	Saldo 2015
1.391.382	1.391.382	0	1.391.382	1.391.382	0	1.391.382	1.391.382	0

Nieuw beleid en/of bezuinigingen

E= Eenmalig

S= Structureel

- Opvoeren van post Personeel aan derden \$ 15.000 **S**
- Verhogen van post Representatiekosten \$ 3.000 **S**;
- Verhogen van post Vergaderkosten met \$ 3.500 **S**

Paragraaf Lokale heffingen

Een van de verplichte paragrafen voor de begroting en het jaarverslag is de paragraaf lokale heffingen. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording BES (BBV BES art 8). De paragraaf lokale heffingen dient ertoe de Raad een betrouwbaar inzicht te bieden in de eigen inkomsten en de lastendruk die de lokale heffingen veroorzaken. In de toelichting op de BBV BES worden de volgende onderdelen voor de paragraaf lokale heffingen genoemd. In de begroting respectievelijk het jaarverslag moet voor de Raad de volgende informatie beschikbaar zijn:

Paragraaf Lokale heffingen:

- De geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

In de begroting worden per onderdeel de stand van zaken en de beleidsvoornemens duidelijk gemaakt. In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de mate van de realisatie van de beleidsvoornemens.

Lokale heffingen hebben tot doel dat het openbaar Lichaam door het verwerven van eigen middelen dekking vindt van haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de haar toebedeelde taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen dient door middel van een door de eilandsraad vast te stellen verordening te geschieden (art. 40 Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba).

Lokale heffingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op beide. Ongebonden lokale heffingen zoals de grondbelasting, de toeristenbelasting, de verhuurautobelasting en de motorrijtuigenbelasting worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals reinigingsrechten worden verantwoord op de betreffende taak en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in de diverse belastingen van het openbaar lichaam en de consequenties daarvan voor de inwoners van Bonaire en is als volgt opgebouwd.

- beleidsmatige ontwikkelingen;
- overzicht belastingopbrengsten van het openbaar lichaam;
- woonlasten (lokale lastendruk);
- kwijtschelding van belastingen van het openbaar lichaam.

Beleidsmatige ontwikkelingen

2011 was het eerste jaar van het nieuwe belastingstelsel BES. Dit ging gepaard met erg veel onzekerheden. Ook in de afstemming met de Belastingdienst/CN, die voor OLB de inning voor zijn rekening neemt, verliep niet altijd even makkelijk.

Gaandeweg werd dit verbeterd. De inkomstenkant heeft nu en in de toekomst veel aandacht nodig. Procedures moeten worden gevolgd, informatie moet worden geleverd en geanalyseerd en de interne controle dient sterk te verbeteren. Dit heeft o.a. te maken met het feit dat het convenant tussen de Belastingdienst/CN en OLB nog steeds niet is getekend vanuit de zijde van de Belastingdienst/CN. Hoewel daar diverse malen om is gevraagd, wordt er niet op gereageerd vanuit Den Haag.

Op basis van dit convenant zou verder invulling gegeven moeten worden aan de procedures, werkafspraken. E.e.a. zou moeten worden vastgelegd in een zg. DAP, Dossier Afspraken en Procedures. Door het ontbreken van een getekend convenant laat ook dit op zich wachten. De accountant vraagt hier aandacht voor. Er zijn nog veel verbeteringen op dit vlak noodzakelijk.

Naast procedures en werkafspraken verdienen interne controles en de kwetsbaarheid van capaciteit bij diensten en overheids NV's waar inkomsten worden gegenereerd of gefactureerd de nodige aandacht.

Reeds bij de behandeling van de diverse verordeningen d.d. 30 december 2010 werd het duidelijk dat het bestuurscollege cq de eilandsraad geen verhogingen van de tarieven zou doorvoeren. Zolang er sprake is van onduidelijkheid inzake de koopkracht ontwikkeling op Bonaire worden er, behalve bij de reeds doorgevoerde aanpassingen m.b.t. grondwaarden t.b.v. erfpacht en de aanpassingen op basis van taxaties m.b.t. grondbelasting, geen aanpassingen meer gedaan.

Overzicht belastingopbrengsten van het openbaar lichaam

Welke belastingen en rechten worden in het Openbaar Lichaam geheven?

Belastingen worden door de heffingsambtenaar dwingend opgelegd zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Daar tegenover staat dat rechten wel een aanwijsbare tegenprestatie kent.

Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

Opbrengsten lokale lasten	Rekening 2011	Begroting 2012 (incl. extra Begrotingswijziging)	Begroting 2013
Motorrijtuigenbelasting	2,360,300	2,501,117	2,501,117
Toeristenbelasting	2,103,457	2,269,749	2,269,749
verhuurautobelasting	630,022	614,525	614,525
Erfpachten en huur	1,490,541	2,359,776	2,359,776
Algemene retributie- en leges	1,195,014	2,213,133	1,973,133
reinigingsrechten	1,100,928	1,106,145	1,106,145
havenbelasting	1,949,086	2,273,743	2,273,743
Grondbelasting	3,114,000	2,443,581	2,449,581
Opcenten op de vastgoedbelasting	0	307,263	307,263
Precariorechten	792,148	675,978	675,978

Wetsvoorstel lokale kwijtschelding

Conform de huidige wet- en regelgeving dient het openbaar lichaam een wet te creëren met als doel kwijtscheldingsmogelijkheden. Het betreft het kunnen toepassen van een hogere vermogensnorm en de mogelijkheid om onder voorwaarden aan ondernemers kwijtschelding te kunnen verlenen.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Volgens artikel 15 van de Wet Financiën Openbare Lichamen BES brengt de eilandsraad voor alle taken en activiteiten jaarlijks op de begroting de bedragen in beeld, alsmede de middelen die hij naar verwachting kan aanwenden. De jaarlijkse lasten mogen niet hoger zijn dan de jaarlijkse baten. De begroting dient materieel sluitend te zijn. De begroting 2012 was sluitend.

Als gevolg van artikel 10 van het Besluit Begroting en Verantwoording BES dient in de paragraaf Weerstandsvermogen een duidelijk beeld te worden gegeven van de aanwezige weerstandscapaciteit en de aanwezige risico's.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan:

1. de definitie van de weerstandscapaciteit;
2. de berekening van de weerstandscapaciteit;
3. de definitie van een risico;
4. de inventarisatie van de aanwezige risico's; en
5. het beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's.

De definitie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover het openbaar lichaam beschikt om niet begrote lasten te dekken.

In de praktijk komt dit op het volgende neer:

Het eigen vermogen van het openbaar lichaam wordt gevormd door de algemene reserve en bestemmingsreserves en kan worden ingezet om tegenvallers op te vangen. Ook de bestemmingsreserves worden dus tot het eigen vermogen gerekend. Eventueel aanwezige voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Het gaat hier om zogenaamd 'geoormerkt' geld waarover niet vrij kan worden beschikt om een willekeurige tegenvaller op te vangen.

Het openbaar lichaam heeft meer mogelijkheden (dan het eigen vermogen alleen) die in potentie ingezet kunnen worden om tegenvallers op te vangen. Te denken valt aan bijvoorbeeld de onbenutte inkomstenbronnen (belastingcapaciteit), de stille reserves, maar ook stelposten voor onvoorziene uitgaven en de mogelijkheden tot bezuinigingen in de begroting. Alle mogelijkheden samen vormen de weerstandscapaciteit van het openbaar lichaam. Let wel, het karakter van deze componenten is verschillend. Zo kunnen reserves slechts eenmalig worden ingezet en kent de onbenutte belastingcapaciteit een meer structureel karakter.

De berekening van de weerstandscapaciteit

De berekening van het aanwezige weerstandscapaciteit vindt als volgt plaats:

BESTANDSDEEL WEERSTANDSCAPACITEIT	2013	2014	2015	2016
INCIDENTEEL				
Algemene reserves	-21.578	6.155	6.155	6.155
Bestemmingsreserves	2.572			
Voordelig rekeningsaldo 2011	27.733			
Saldo van de begroting 2012-2015	0	0	0	0
Stille reserves 2011	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
STRUCTUREEL				
Onvoorzien structureel 2013-2016	132	132	132	132
Saldo van de meerjarenraming 2013-2016	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit 2013-2016				
- grondbelasting	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
- afvalstoffenheffing	1.150	1.150	1.150	1.150
- rioolheffing	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
- overige belastingen (hondenbelastingen hiervoor is verordening)	125	125	125	125
- overige leges en retributies (onderdekking kostprijs)	568	568	568	568
TOTAAL	10.702	8.130	8.130	8.130

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre het Openbaar Lichaam in staat is om nog niet afgedekte risico's op te vangen. Dit is dus een belangrijk aandachtspunt. Het is voor de hand liggend dat het minimale weerstandsvermogen minimaal gelijk is aan de uitkomst van de risicoanalyse.

Als een niet afgedekt risico zich toch voordoet, zal deze hoe dan ook door het Openbaar Lichaam moeten worden opgevangen. Daarvoor is weerstandscapaciteit noodzakelijk. Het openbaar lichaam staat dus voor de uitdaging om de niet afgedekte risico's en de aanwezige opvangcapaciteit op elkaar af te stemmen.

De definitie van een risico

Een risico kan gedefinieerd worden als “de kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald (negatief) gevolg voor de betrokkenen”. Het Openbaar Lichaam loopt tal van risico's. In de vakliteratuur over dit onderwerp worden wel belangrijke risicocategorieën genoemd. Het betreffen onder andere risico's als gevolg van aansprakelijkheid, overheids-N.V.'s, publiek private samenwerking, subsidierelaties, opneinderegelingen, gebiedsuitbreidingen (het uitgeven van gronden in erfpacht), het implementeren van wet- en regelgeving en risico's uit het reguliere bedrijfsproces.

Een systematische aanpak voor de inventarisatie en beoordeling van risico's is een belangrijke voorwaarde om beter inzicht te krijgen in het risicoprofiel van het Openbaar Lichaam. Daartoe zijn diverse modellen ontwikkeld. In hoofdlijnen komt het er op neer dat de risico's en beheersmaatregelen worden geïnventariseerd; rekening houdend met benoemde risicocategorieën en –gebieden. Daarna volgt een inschatting van de kansen en gevolgen. Door de factor kans (dat een risico optreedt) te vermenigvuldigen met het ingeschatte gevolg, ontstaat een indicatie van het financiële gevolg. De risico's, waarvoor geen beheersmaatregelen getroffen zijn, worden op deze wijze gekwantificeerd en daarmee is de benodigde weerstandscapaciteit inzichtelijk.

De inventarisatie van de aanwezige risico's

INVENTARISATIE RISICO'S	2013	2014	2015	2016
Risico's o.g.v. overheidsN.V.'s:	pm			
Risico's BHM niet volgestort aandelenkapitaal	20.500			
Risico's WEB N.V./Ecopower	pm			
Onderhoud kapitaalgoederen:				
- extra onderhoud pieren haven	8.300			
Afwatering	pm	pm	pm	pm
Onderhoudstoestand woningen OLB	1.300			
Claims	pm	pm	pm	pm

Uitkomsten risico-inventarisatie 2011

Overheids N.V.'s

Een omvangrijk risico heeft betrekking op de overheids N.V.'s. De Bonaire Holding Maatschappij heeft een geplaatst aandelenkapitaal van \$ 24.022.346, hiervan is een bedrag van \$ 20.536.313 nog niet volgestort door het OLB. In de jaarrekening van het OLB is deze vordering niet verwerkt aangezien er afspraken zijn gemaakt met BHM N.V. om het aandelenkapitaal terug te brengen naar het volgestorte bedrag van het aandelenkapitaal van \$ 3.486.033. Zolang deze afspraak niet is geformaliseerd loopt het OLB wel het risico voor het bedrag van het nog niet volgestorte geplaatste aandelenkapitaal.

Tussen WEB N.V. en Ecopower is er een conflict ontstaan over de tarieven die WEB N.V. moet betalen aan Ecopower. WEB N.V. betaalt een lager bedrag aan Ecopower dan er in rekening wordt gebracht door Ecopower. Recent is er een uitspraak gedaan door een arbitragecommissie en dient WEB N.V. het gehele door Ecopower gevorderde bedrag te betalen. WEB N.V. heeft onvoldoende middelen om aan de verplichtingen te voldoen, momenteel worden er onderhandelingen gevoerd over de oplossing van dit probleem. Het OLB loopt hierin zelf vooralsnog geen risico.

Onderhoud kapitaalgoederen

Herstel van de schade door tropische storm Omar

In oktober 2008 is de tropische storm Omar langs de benedenwindse eilanden getrokken. De haven (piers, kades en wegen) en toebehoren zijn beschadigd. Omdat de bevoorrading van het eiland via de zuid- en middenpier geschiedt en zowel de zuid- als de noord pier tijdens het cruiseseizoen worden gebruikt voor het afmeren van cruiseschepen, waren directe (nood)reparaties noodzakelijk. Deze noodreparaties zijn uitgevoerd in 2009 en 2010. Om te voorkomen dat de pieren in de toekomst verder afbrokkelen, is het noodzakelijk om dit te herstellen. Indien er geen herstel plaatsvindt dan lopen we kans dat bij de eerste volgende storm de haven zwaar wordt beschadigd en ontoegankelijk wordt. De bevoorrading van Bonaire komt in gevaar indien de steigers van Kralendijk niet worden hersteld worden. Het herstel van de haven kosten 8,3 mln dollar.

Afwatering

Tijdens de regenperiode ontstaan er grote afwateringsproblemen op Bonaire. Deze slechte afwatering heeft grote nadelige gevolgen voor kwaliteit van de wegen, maar ook voor de verkeersveiligheid. Ook voor de volksgezondheid is dat zeer nadelig (ondergelopen tuinen, huizen, etc.) en kan leiden tot diverse ziekten (o.a. dengue-mug).

Onderhoud woningen OLB

Het OLB heeft volkswoningen in z'n bezit welke verhuurd of ter beschikking worden gesteld aan mensen die niet in staat zijn een huis te huren. Een groot deel van deze woningen is in slechte staat van onderhoud wat kan leiden tot een onveilige plek om te wonen. Geschat wordt dat er 1,3 mln dollar nodig is om deze huizen weer op te knappen.

Claims

Er lopen een aantal rechtzaken tegen het OLB waarbij geldbedragen worden gevorderd, hierin loopt het OLB risico's. Ook zijn er risico's op andere gebieden, een voorbeeld is de slechte staat van de wegen hetgeen ongelukken of schade aan auto's kan veroorzaken. Aangezien het bedrag moeilijk is in te schatten wordt het op pm gezet.

Het beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's.

Aangezien momenteel sprake is van een negatieve verhouding tussen het weerstandscapaciteit (c.q. –vermogen) en het totaalbedrag inventarisatie risico's kan er geen berekening worden gemaakt van een verhoudingscijfer. Het beleid van het openbaar lichaam Bonaire moet er primair op gericht zijn om een gezonde financiële positie te bewerkstelligen, waarbij de hierboven vermelde verhouding uiteindelijk positief dient te zijn. Pas hierna kan men streven naar een verhoudingscijfer die rond de 1,0 zal liggen. Het verhoudingscijfer 1,0 geeft aan dat het totaalbedrag weerstandscapaciteit gelijk is aan het totaalbedrag aan risico's. In dat geval is er voldoende vermogen aanwezig om de risico's eenmalig te dekken.

Tot slot

In de accountantsverklaring en managementletter bij de jaarrekening 2011 heeft de accountant opmerkingen gemaakt ten aanzien van deze risico's. Aanbevolen wordt om met een Control Risk Self Assessment te beginnen om deze risico's in beeld te krijgen, alsmede de kans dat dit risico zich voordoet, een inschatting van het bedrag in geval dat het risico zich voordoet en de maatregelen die genomen kunnen worden om deze risico's te voorkomen of de gevolgen te minimaliseren. Dit wordt in de loop van 2013 afgerond. De resultaten worden naar verwachting in de begroting van 2014 opgenomen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (incl. “wegwerken achterstanden”)

Volgens artikel 11 van de Besluit Begroting en Verantwoording openbare lichamen BES dienen de openbare lichamen een helder en volledig overzicht in de kapitaalgoederen te geven voor een goed inzicht in de financiële positie. Daarnaast is in de brief van minister van BZK van 8 juni 2011 (inzake kabinetsstandpunt referentiekader Caribisch Nederland) aangedrongen op een aanvullende paragraaf “Wegwerken achterstanden”. Deze extra paragraaf is gewenst om na te gaan wat er gaande is m.b.t. de achterstanden in het onderhoud van wegen, gebouwen, haven (oa. a.g.v. Omar) en overige infrastructuur. De informatie hierover wordt in onderhavige paragraaf verwerkt.

Het Openbaar lichaam Bonaire is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Hieronder worden de meest belangrijke kapitaalgoederen weergegeven;

- verharde wegen,
- zand wegen;
- semi verharde wegen;
- rotondes;
- haven;
- rioleringen;
- duikers;
- dammen;
- labado's;
- openbare plantsoenen;
- overheidsgebouwen w.o. scholen;

In algemene zin kan worden vastgesteld dat het onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen niet op orde is. Er is sprake van grote onderhoudachterstanden. De financiële situatie laat echter niet toe dat dit achterstallige onderhoud voortvarend wordt weggewerkt. Wel zit in de begroting een beperkt budget voor regulier onderhoud. Ook is naar aanleiding van de eenmalige donatie in oktober 2011 middelen gereserveerd voor de renovatie van de Pasangrahan. Middelen voor achterstallig onderhoud van overige kapitaalgoederen zijn niet beschikbaar. Dit ondanks gemaakte afspraken hierover (zie Bestuurlijk Akkoord van 22 april 2010, waarin staat aangegeven dat het Rijk aanvullende middelen zou toereiken als Bonaire meerjaren renovatie en onderhoudsplannen zou aanleveren).

Om de gewenste onderhoudsniveaus te kunnen bereiken was het noodzakelijk om een inventarisatie te doen van alle kapitaalgoederen waarvan ook onderhoudsplannen een onderdeel zijn.

Deze plannen zijn inmiddels allemaal in gereed. De volgende plannen zijn inmiddels al weer geruime tijd beschikbaar:

1. Renovatie Pasangrahan: Streefkerk
2. Herstel schade n.a.v. Omar (haven): ASCON
3. Masterplan Onderwijshuisvesting: RGD
4. Beheer wegen Bonaire (2012 – 2016): (CEC/Witteveen & Bos)
5. Meerjaren renovatieplan overheidsgebouwen: PlanD2

Mede op basis van deze rapporten zijn de voornaamste conclusies en kosten meegenomen in het rapport “Referentiekader Caribisch Nederland”. In de in juni openbaar gemaakte kabinetsstandpunten is aangegeven dat erkend wordt dat de eilanden veel te weinig vrije uitkering ontvangen en dat er tegelijkertijd sprake is van een enorme achterstand in onderhoud. Voor wat betreft de vrije uitkering is inmiddels een beperkte verhoging doorgevoerd (tot de onderkant van de berekende bandbreedte). Voor het inlopen van de achterstanden is tot op heden nog geen oplossing in het vizier. In onderhavige begroting voor 2013 is nu nog slechts rekening gehouden met zeer beperkt regulier onderhoud.

De huidige plannen zullen worden gebruikt om de raad de gewenste kwaliteitsniveaus te laten vaststellen. Verder zullen deze plannen als input worden gebruikt om aanvullingen op onze vrije uitkering te krijgen om een aanzet te kunnen doen om de kapitaalgoederen op een verantwoordelijke manier te kunnen onderhouden zodat zij op het gewenste niveau kunnen worden gebracht.

Het kabinet heeft in juni 2012 het standpunt ingenomen dat in tijden van budgettaire krapte, de vrije uitkering op het niveau van de onderkant van de bandbreedtes voor de openbare lichamen afdoende moet zijn om haar taken te kunnen uitvoeren.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Financieel beheer

In 2012 is er weer veel gebeurd op het gebied van financieel beheer en binnen de afdeling Financien. De directies zijn geformaliseerd en dat zorgt voor een aanpassing in de planning & controlcyclus. Dit krijgt vooral vanaf 2013 concrete vormen. Belangrijke mijlpaal was ook het vaststellen van alle jaarrekeningen 1992 t/m 2010 in juni en de vaststelling van de jaarrekening 2011 binnen de wettelijk gestelde termijn. Vanaf nu is Bonaire volledig bij en kan het voldoen aan alle voorschriften ten aanzien van sturing en verantwoording. Ook is er, na vele jaren met een afkeurende verklaring, voor het eerst in de historie een oordeelsonthouding van de accountant bij de jaarrekening 2011. Daarmee is een flinke stap gezet in de richting van een goedkeurende verklaring.

De uitgavenkant van het financiële beheer heeft in de afgelopen jaren veel aandacht gekregen en voor wat betreft de lopende financiële huishouding gaat dat goed, zolang men zich aan de vigerende procedures houdt. Met betrekking tot de inkomstenkant moet nog veel gebeuren. Allereerst door de situatie dat het openbaar lichaam verantwoordelijk is geworden voor de heffing van Grondbelasting, maar ook t.a.v. het heffen en innen van andere lokale belastingen is de situatie drastisch gewijzigd. Het is belangrijk dat dit zeer goed wordt georganiseerd opdat onze inkomsten worden geborgd en geoptimaliseerd en de informatievoorziening juist is, volledig en tijdig. Dit laatste zal ook in samenwerking met de Belastingdienst/CN moeten worden bewerkstelligd.

Hoewel er nog geen sprake is van een goedkeurende verklaring door de accountant, beaamt deze, net als de Rekenkamer, dat er een groot aantal verbeteringen zijn doorgevoerd in de afgelopen jaren. Het bestuurscollege zal er op toezien dat deze ontwikkelingen onverminderd worden doorgezet.

Rijks- en lokale belastingen en heffingen

Een zeer belangrijke wijziging ten opzichte van de situatie voor de staatkundige hervormingen is het gegeven dat de Belastingdienst/CN de inning verzorgt van lokale belastingen. Dit heeft o.a. geleid tot een situatie waarbij er nog slechts één balie is waar zowel de rijks- als lokale belastingen kunnen worden betaald. Wel blijft het openbaar lichaam Bonaire zelf verantwoordelijk voor de heffing en de afhandeling van eventuele bezwaarschriften. En ook voor betalingen die verband houden met producten en diensten door de lokale overheid moet het openbaar lichaam Bonaire een kassafunctie in stand houden.

Op dit moment wordt voor de grondbelasting en erfpacht nog gewerkt met bestaande systemen. Dit zal zo blijven totdat zowel de Belastingdienst/CN als het openbaar lichaam gebruik kunnen maken van een gezamenlijk te beheren database, periodiek gevuld vanuit het Kadaster. Daartoe zal het openbaar lichaam een systeem moeten laten ontwikkelen of aanschaffen die deze nieuwe werkwijze faciliteert. Daarbij wordt in eerste instantie gezocht naar een systeem dat aansluit bij Key2Financien en Kas4all. Het is waarschijnlijk nodig dat er een vorm van unieke codering aan personen en bedrijven worden gekoppeld (burger service nummer en bedrijfs identificatie nummer) en dat deze ook aan percelen en objecten worden gekoppeld in het systeem van het Kadaster. Alleen op die manier kan er een sluitend systeem worden opgezet dat gebruik maakt van de juiste basisregistratiesystemen waarvoor nadrukkelijk één

instelling eigenaar en dus verantwoordelijk is. Wij stellen ons voor dat dit Burgerzaken wordt voor persoonsgegevens, de Kamer van Koophandel voor bedrijfsgegevens en het Kadaster voor object- en perceelgegevens, straatnamen en huisnummers.

2012 was het tweede jaar van het nieuwe belastingstelsel BES. Nog steeds verloopt niet alles vlekkeloos. Zo worden de aanslagen Grondbelasting 2011 naar verwachting pas aan het eind van 2012 verstuurd. Dit vanwege het feit dat de taxaties nog niet afgerond zijn. De afstemming met de Belastingdienst/CN, die voor OLB de inning voor haar rekening neemt, is voor verbetering vatbaar. De inkomstenkant heeft ook in 2013 veel aandacht nodig. Procedures moeten worden gevolgd, informatie moet worden geleverd en geanalyseerd en de interne controle dient sterk te verbeteren. Ook de procedures, de interne controles en de kwetsbaarheid van capaciteit bij diensten en overheids NV's waar inkomsten worden gegenereerd of gefactureerd verdienen de nodige aandacht.

AO/IC

In de zomer van 2010 is ons IC-plan in werking getreden. Daarin wordt bepaald welke interne controles op welk moment dienen te worden uitgevoerd. Een grote verbetering die de medewerkers van de financiële administratie en beleidsmedewerkers financieën dwingt om zeer bewust om te gaan met de boekhouding. De op te leveren maandrapportages die voortaan alleen vier keer in de tweede helft van het jaar worden opgesteld dragen daar ook aan bij. Voor de sluiting wordt toch bekeken of de boekingen zijn verricht en of een en ander op de juiste kostenplaats is terechtgekomen. Natuurlijk is dit niet allemaal goed gegaan en moeten we voorzichtig zijn met conclusies trekken op basis van de uit de boekhouding blijkende realisatie ten opzichte van de begroting. Wel helpt het mee om de werkzaamheden ten tijde van het opmaken van de jaarrekening wat te verlichten. Veel omissies zijn dan immers al bij het opmaken van een van de maand- en/of kwartaalrapportages gecorrigeerd.

Uitrollen planning & control cyclus richting directies

Met ingang van 2013 wordt ook de rapportage vanuit de organisatie weer opgepakt. Het ligt voor de hand om dit per directie vorm te geven. Gedacht wordt aan beknopte dashboard rapportages. In ieder geval komt de informatievoorziening dan weer bottom up tot stand en dat is een noodzakelijke verandering, ook in de bewustwording van medewerkers. Het bevordert de betrokkenheid vanuit de directies (en afdelingen). Ook zij hebben het recht zich te verantwoorden.

De intenties om de planning & controlcyclus verder uit te bouwen naar de overheids-NV's en gelieerde instellingen zijn in de loop van 2011 in gang gebracht. Diverse omstandigheden hebben de doorontwikkeling daarvan in de weg gestaan. Voor het eind van 2012 hopen wij zover te zijn dat ook deze NV's en instellingen integraal mee kunnen worden genomen in onze cyclus om daarmee een volledig beeld te kunnen geven over de stand van zaken met betrekking tot de lokale overheid. Gewerkt wordt aan een dividendbeleid en voor corporate governance wordt vastgehouden aan de code die inmiddels door de eilandsraad is geaccordeerd. De komende tijd zullen de statutenwijzigingen worden doorgevoerd en zijn diverse reorganisaties te verwachten. Dit wordt vanuit Bonaire Holding Maatschappij geïnitieerd. Het openbaar lichaam Bonaire draagt daar financieel aan bij.

Boedelscheiding

Nu het Land Nederlandse Antillen niet meer bestaat komt de boedelscheiding dichterbij. De inventarisatie en vaststelling van de balanspositie van het Land Nederlandse Antillen zal uiteindelijk tot verdeling moeten leiden. Bonaire krijgt hiervan 5,75%.

Daarbovenop zal er 100% compensatie moeten zijn voor belastingopbrengsten die betrekking hebben op de periode tot 10/10/10 (of 31/12/10), maar pas na die datum binnen komen. In de politieke stuurgroep is anders besloten, maar dit besluit is tot stand gekomen buiten de BES om, eenzijdig door Nederland bepaald. Bonaire beraadt zich of het mogelijk is om Nederland te bewegen om deze onrechtmatigheid ongedaan te maken teneinde deze middelen te kunnen gebruiken voor balansafwikkelingen en produktieve investeringen (wegwerken achterstanden wegen, haven, overige infrastructuur en school- en overige overheidsgebouwen).

Wij hebben weinig zicht op de wijze waarop deze boedelscheiding nu tot stand wordt gebracht. Er is een afwikkelingscommissie opgericht die een rol heeft in dit proces en de commissie boedelscheiding zal toezicht blijven houden op de uitvoering hiervan. Het openbaar lichaam Bonaire is nog steeds niet in deze commissies vertegenwoordigd. Onze belangen zijn te groot om dit op een afstand te moeten volgen, wij willen nadrukkelijk meegenomen worden bij de werkzaamheden en goed geïnformeerd blijven. Tot op heden is die informatievoorziening er niet.

Reorganisatie richting directiemodel

Doelstelling reorganisatie

In het IVB-programma (juni 2008) is de doelstelling van de reorganisatie als volgt geformuleerd: *“De kwaliteit van het bestuurlijk en ambtelijk functioneren is een belangrijke factor voor de ontwikkeling van de levensstandaard en de kwaliteit van het leven voor de bevolking van Bonaire. Mede ingegeven door de staatkundige verandering is de noodzaak ontstaan om de huidige vorm en het functioneren van het overheidsapparaat grondig te herzien en de structuren aan te passen aan de eisen van de moderne tijd. Dit vereist grootschalige, integrale en complexe aanpassingen in processen en structuren.*

Bij het bestuur en het management van de nieuwe organisatie zullen deugdelijkheid van bestuur, integriteit, focus op de burger, doeltreffendheid en doelmatigheid centraal staan.

Om al deze veranderingen op een gestructureerde en doelmatige wijze plaats te laten vinden zijn zowel een goede inhoudelijke en procesmatige voorbereiding en planning als een gedegen voorbereiding van de regie van essentieel belang.”

Met deze reorganisatie willen we de overheidsorganisatie professionaliseren, zodanig dat de organisatie voldoet aan de eisen die de samenleving van Bonaire aan haar overheid stelt. Een professionelere overheidsorganisatie met een betere dienstverlening aan de burger, instellingen en bedrijven. Ook de interne dienstverlening wordt verbeterd.

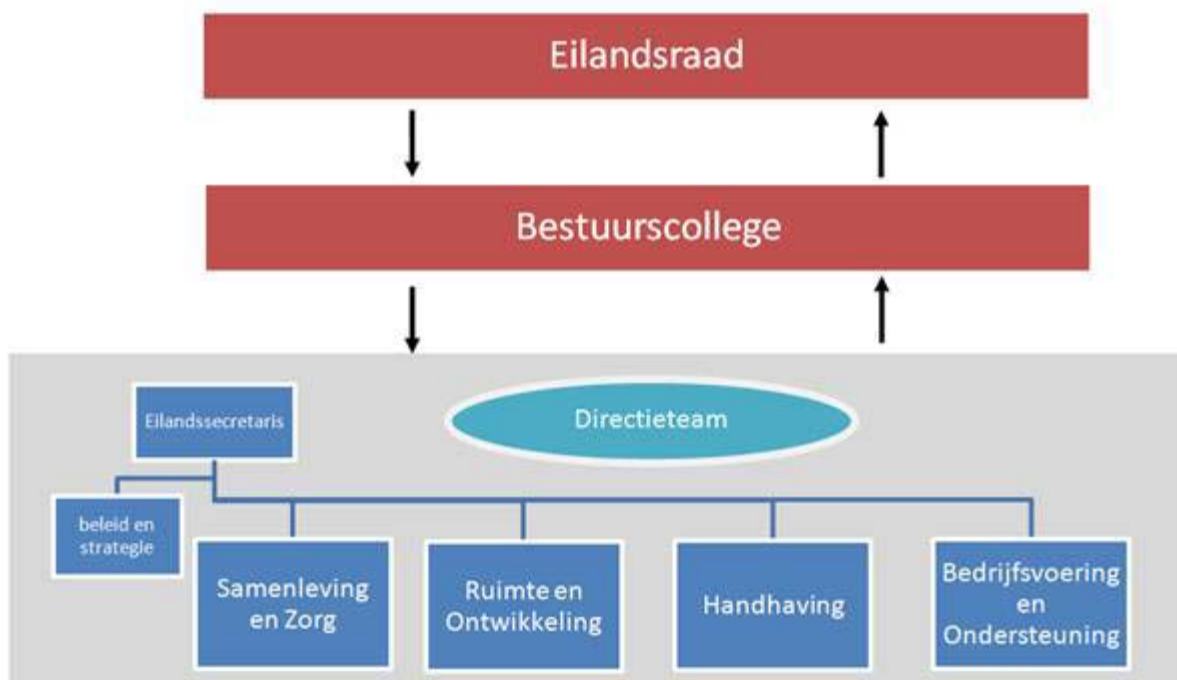
Veranderstrategie

Dit alles gaat niet vanzelf. Er moet heel veel gebeuren. Alles tegelijk oppakken gaat niet. En met de beperkte middelen zullen we zeker keuzes moeten maken. Stap voor stap zal het verbeterproces plaatsvinden. Eerst het fundament op orde en daarna verder opbouwen. Dit doen we door te werken aan zowel de organisatiestructuur (taken, verantwoordelijkheden, functies, formatie, middelen en kennis), als aan de cultuur (houding en gedrag) binnen de organisatie. De reorganisatie verloopt dus langs meerdere sporen.

Nadat het nieuwe organisatiemodel, het directiemodel, door het BC is goedgekeurd, is in fase 2 gewerkt aan de voorbereiding om de nieuwe organisatiestructuur te kunnen implementeren (o.a. afronden functiewaardering, werven verandermanagers, voorbereiden sociaal statuut). In deze fase is tevens een inrichtingsplan voor de hoofdstructuur van de nieuwe ambtelijke organisatie opgesteld. Momenteel bevinden we ons in fase 3, de “doorontwikkeling”. De vier directeuren zijn aangesteld die dit werk voortzetten en formeel ook verantwoordelijk zijn. Er wordt nu gewerkt aan het professionaliseren van de organisatie, het verbeteren van werkprocessen en aan de cultuur. In deze fase vindt tevens de verdere ontwikkeling van het management en de medewerkers plaats. Ook wordt de bedrijfsvoering in deze fase verder versterkt. Deze fase van doorontwikkeling zal zeker nog een jaar in beslag gaan nemen.

Hoofdstructuur

De hoofdstructuur van de nieuwe organisatie ziet er als volgt uit:

De diensten en afdelingen (of onderdelen daarvan) zijn overgeheveld (incl. formatie, bezetting, vacatures, etc.) naar één van de nieuwe directies in de nieuwe organisatie. Nu wordt per directie gewerkt aan een verdere structurering van de directie in afdelingen en teams.

Sociaal Statuut

De reorganisatie van de ambtelijke organisatie leidt tot veranderingen in taken, functies en formatie met als doel om te komen tot een effectieve en efficiënte uitvoering van het werk, waarbij de dienstverlening aan de burger centraal staat.

Met het oog op deze veranderingen was het wenselijk dat er uitgangspunten werden vastgesteld en waar nodig aanvullende rechtspositionele waarborgen werden gegeven en aanvullende regels werden gesteld om ervoor te zorgen dat de reorganisatie voor medewerkers van het Openbaar Lichaam Bonaire op sociaal verantwoorde wijze wordt uitgevoerd. Met het oog daarop is er een Sociaal Statuut opgesteld.

Fase 3 Doorontwikkeling

De doorontwikkeling verloopt langs meerdere wegen, te weten:

1) verdere inrichting van de directies (o.a. organisatiestructuur, aantal en soort functies, overige benodigde middelen). Dit alles is beschreven in een inrichtingsplan per directie en door het BC geaccordeerd. Het plaatsingsproces is doorlopen en aan de bezwaren die dit heeft opgeleverd wordt volop gewerkt.

2) stroomlijnen van belangrijke werkprocessen

Voor wat betreft de werkprocessen gaat het er vooral om per directie de primaire werkprocessen zodanig in te richten dat het werk efficiënter, effectiever en meer gericht op de klant wordt georganiseerd. Uiteindelijk draagt dit bij aan een betere dienstverlening.

3) managementontwikkeling

De kwaliteit van het management zal moeten worden verbeterd. Immers is het management van een organisatie voor een belangrijk deel bepalend voor het succes van de organisatie. Het management zal moeten beschikken over de essentiële basisvaardigheden van leidinggevend. Daarom zal verder worden geïnvesteerd in het management om de noodzakelijk kennis, vaardigheden en het inzicht in het eigen gedrag verder te ontwikkelen.

4) personeelsontwikkeling

Van belang is dat de medewerkers zich bewust zijn wat er van hen wordt verwacht, wat hun eigen gedrag is en hoe zij daar verandering aan kunnen geven. Daarbij zal specifiek worden ingegaan op met name de volgende onderwerpen:

- klantgerichtheid
- integriteit
- samenwerken

5) versterken ambtelijk-bestuurlijke relatie

Een goede samenwerking tussen bestuur en de ambtelijke organisatie is belangrijk. Bestuur moet kunnen besturen, waarbij de ambtelijke organisatie op inhoud faciliteert, adviseert en uitvoert. Betrouwbare en tijdige advisering en open communicatie over en weer is belangrijk. Daarom zal op verschillende onderdelen worden gewerkt aan het versterken van die relatie.

6) versterken communicatie

Communicatie is een belangrijke voorwaarde voor een succesvol veranderingstraject en om weerstand tegen verandering te beperken. Met de juiste communicatie op de juiste niveaus kan de weerstand beter worden gemanaged en de “buy-in” worden vergroot. Het doel van communicatie is niet alleen om informatie/kennis te verschaffen, maar ook om verandering in de houding en gedrag van de mensen teweeg te brengen. Naast deze intern gerichte communicatie is er sterke behoefte om als organisatie ook veel beter en gericht naar buiten te treden.

Doeluitkering

Door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is op 24 juni 2010 de Doeluitkering t.b.v. de financiering van een groot deel van de reorganisatiekosten toegekend aan het toenmalige Eilandgebied Bonaire. De Doeluitkering bedraagt totaal € 2,88 mln. Deze middelen dienen te worden besteed aan activiteiten die bijdragen aan een efficiënt en effectief bestuursapparaat en eilandorganisatie, met de nadruk op sociaal vangnet en financieel beheer. De Doeluitkering is van essentieel belang voor de uitvoering en realisatie van het reorganisatieproces. Hiermee wordt de inhuur van noodzakelijke verandercapaciteit, de kosten voortvloeiende uit het Sociaal Statuut alsmede de overige ontwikkelkosten gefinancierd.

Personeelsformatie nieuwe organisatie

De personeelsformatie is de afgelopen jaren fors gereduceerd. Naar verwachting zal de formatieomvang nog verder afnemen vanwege nog mogelijk te verzelfstandigen organisatieonderdelen. Mede door de samenvoeging van diensten in één directie, maar ook door het verder stroomlijnen van werkprocessen, ontstaan efficiencyvoordelen. Anderzijds is het echter van essentieel belang om op bepaalde terreinen juist een kwalitatieve versterking te realiseren, teneinde de dienstverlening aan de burger, instellingen en bedrijven, maar ook de beleidsfunctie substantieel te kunnen verbeteren.

Het uitgangspunt dat overigens wordt gehanteerd voor het opstellen van de nieuwe formatie is dat de formatiewijzigingen moeten passen binnen de beschikbare personeelsbegroting. Om een sluitende begroting te krijgen is het vanwege de beperkte financiële ruimte nog steeds onontkoombaar om deel van de vacante functies niet in te vullen.

Paragraaf Deelnemingen

Artikel 6 (lid 2 b) van het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES schrijft voor dat de begroting ten minste dient te bestaan uit diverse paragrafen. Artikel 13 schrijft verder voor dat de paragraaf “deelnemingen” tenminste dient te bevatten:

- De visie op deelnemingen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van het beleid die zijn opgenomen in de begroting;
- de lijst van deelnemingen.

De lijst van deelnemingen dient op haar beurt de volgende informatie te bevatten:

- de naam en de vestigingsplaats;
- de rechtsvorm;
- het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;
- het belang dat het openbaar lichaam in de deelneming heeft en
- de beleidsvoornemens omtrent de deelneming.

Een deelneming is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin het openbaar lichaam een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de deelneming ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de deelneming failliet gaat onderscheidelijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de deelneming haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetgeen tot uiting wordt gebracht in de Algemene Vergadering voor Aandeelhouders.

Beleidsuitgangspunten

Nadat de jaarrekeningen van de diverse vennootschappen en stichtingen zijn vastgesteld kan het openbaar lichaam een deelnemingenbeleid gaan ontwikkelen waarbij er meer inzicht kan worden verkregen in het reilen en zeilen van de diverse stichtingen en vennootschappen. Hierbij zal er tevens aandacht worden besteed aan het ontwikkelen van een dividendbeleid. Thans is er alleen maar één vennoot die dividend uitkeert aan de aandeelhouder. Het ontwikkelen van een deelnemingenbeleid zal niet gemakkelijk gaan daar het een algemeen bekend feit is dat er in het verleden niet zo nauw werd genomen met het vervaardigen van jaarverslagen en jaarrekeningen. Er wordt gewerkt aan het wegwerken van de achterstanden op een zo kort mogelijke termijn.

De doelstelling van het beleidskader “deelnemingen” is een goede afweging te maken bij de vraag of bepaalde taken voor verzelfstandiging in aanmerking komen en of het gewenst is hiervoor een deelneming aan te gaan. Deze afweging is ook noodzakelijk bij het oprichten, aangaan of afstoten van deelnemingen vanwege andere redenen.

De nota “deelnemingenbeleid” dient o.a. antwoord te geven op de volgende voornemens:

- het aangaan van nieuwe deelnemingen;
- het evalueren van bestaande deelnemingen;
- het wijzigen en of beëindigen van bestaande deelnemingen en
- het wijzigen van de doelstelling van de deelneming.

De deelnemingen zijn ingedeeld volgens onderstaande verschijningsvormen, cq rechtspersonen;

Vennootschappen

Een deelneming in een vennootschap betreft een besloten of een naamloze vennootschap waarin het openbaar lichaam aandelen heeft.

Stichtingen

Een andere vorm van deelnemingen wordt gevormd door stichtingen. Alleen die stichtingen waarin het openbaar lichaam een bestuurlijk of een financieel belang hebben, niet zijnde een subsidierelatie, vallen in dit kader onder de term “deelnemingen”.

naam vennootschap	Vestigingsplaats	beleidsveld	belang deelneming
Bonaire Holding Maatschappij NV	Bonaire	algemene middelen	b
Bonaire International Airport NV	Bonaire	algemene middelen	b
Bonaire Management Group NV	Bonaire	algemene middelen	b
Bonaire Wagenpark NV	Bonaire	openbaar vervoer	b
Bonaire Laboratorium (BONLAB NV)	Bonaire	volksgezondheid	b
Dutch Eagle Express NV	Bonaire	algemene middelen	b
Exploitiemaatschappij Fast Ferries NV	Bonaire	algemene middelen	b
Oil Trading Bonaire NV	Bonaire	algemene middelen	b
Bonaire Overheidsgebouwen NV	Bonaire	algemene middelen	b
Selibon NV	Bonaire	afvalstoffenketenbeheer	b
Telefonia Bonairiano NV	Bonaire	telecommunicatiediensten	b
Tourism Corporation Bonaire	Bonaire	algemene middelen	b
Water- en Energiebedrijf Bonaire NV	Bonaire	nutsvoorziening	b

naam stichting	Vestigingsplaats	beleidsveld	belang deelneming
Stichting Beheer en Exploitatie Sportterreinen	Bonaire	sport	b
Stichting Diatel Bonaire	Bonaire	gezondheidszorg	b
Fundashon cas Bonairiano	Bonaire	volkswoningen	b
Fundashon Karpata	Bonaire	verslavingszorg	b
Fundashon Marcultura	Bonaire	visserij	b
Fundashon Wega di Number Bonaire	Bonaire	Sport, cultuur, charitatief werk en onderwijs	b
Stichting Bonaire International Sailing Regatta	Bonaire	Sport, toerisme	b

Paragraaf Grondbeleid

Volgens artikel 14 van de Besluit Begroting en Verantwoording openbare lichamen BES dienen de openbare lichamen over een paragraaf grondbeleid te beschikken waarin het grondbeleid wordt weergegeven. De belangrijkste redenen hiervoor is de transparantie, financiële belang en om nader invulling te kunnen geven aan het uitvoeren van beleidsvoornemens in het kader van huisvesting, woning bouw, bedrijven, terreinen en infrastructuur.

Momenteel wordt gewerkt aan een Nota Grondbeleid voor Bonaire. De Nota Grondbeleid is een belangrijk beleidsdocument voor het Openbaar Lichaam Bonaire. De eilandsraad bepaalt met deze Nota de beleidskaders voor de uitgifte van gronden en voor de financiële aspecten van de ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden. Door de uitvoering van de Nota Grondbeleid wordt meer grip gehouden op de financiën die uit grondzaken voortvloeien.

Door deze Nota stelt de eilandsraad zichzelf en het bestuurscollege in staat om maatschappelijk, transparant en ondernemend deel te nemen aan en daar waar nodig en gewenst de regie te voeren bij de ruimtelijke ontwikkeling van Bonaire.

De Nota Grondbeleid maakt het tevens mogelijk de waarden, de cultuur en de identiteit van Bonaire tot uiting te brengen in de uitvoering van het ruimtelijk beleid en de inrichting van de ruimte.

Voor het Openbaar Lichaam Bonaire is deze Nota de eerste nota in zijn soort. Het Openbaar Lichaam Bonaire heeft nu nog geen expliciet geformuleerd grondbeleid. Er zijn wel enkele werkafspraken en werkwijzen over het uitgeven van gronden vastgesteld, maar er ontbreekt een integraal door de eilandsraad vastgesteld grondbeleid waarin de voor een grondbeleid relevante onderwerpen zijn benoemd. Voor de verdere ontwikkeling van Bonaire is het essentieel over een Nota Grondbeleid te beschikken. De verwachting is dat de Nota Grondbeleid in oktober door de eilandsraad wordt vastgesteld.

Met de Nota Grondbeleid Bonaire streeft het Openbaar Lichaam Bonaire een aantal doelen na. Dit zijn in willekeurige volgorde:

- het zorg dragen voor een goede uitvoering van het ruimtelijk beleid
- het op een goede wijze afstemmen van het gronduitgiftebeleid op het ruimtelijk beleid
- het realiseren van kwalitatief goede woningbouwlocaties en locaties voor bedrijven
- het genereren extra incidentele en van structurele inkomsten ten behoeve van een kwalitatief goede ruimtelijke ontwikkeling van Bonaire
- het mogelijk maken voor mensen met lagere inkomens om gronden in erfpacht te verkrijgen t.b.v. een eigen huis
- het tegengaan van onwettige speculatie
- het stimuleren van economische activiteiten
- het verhalen van door het Openbaar Lichaam gemaakte kosten voor derden op deze derden
- het werken aan de hand van open en transparante processen
- het behoud van de waarden en de kwaliteiten Bonaire
- het leveren bijdrage aan duurzaam Bonaire

De Nota Grondbeleid Bonaire dient dus ruimtelijke, economische, sociale, maatschappelijke en financiële doelen. Het grondbeleid van het Openbaar Lichaam Bonaire bevat een afgewogen mix van deze doelen.

Belangrijke onderwerpen van de Nota Grondbeleid zijn:

- de wijze van gronduitgifte: verkoop, erfpacht en verhuur
- de wijze waarop de uitgifteprijsen worden bepaald
- grondexploitatie
- kostenverhaal
- samenwerking met derden bij ontwikkelingen
- grondbedrijf
- implementatie

De Nota Grondbeleid beschrijft daar waar mogelijk de financiële gevolgen. Deze worden verwerkt in de begroting. De komende jaren zal er een nauw verband zijn tussen de opbrengsten en kosten van het grondbeleid en de begroting van het Openbaar Lichaam Bonaire.

Paragraaf Collectieve sector

Recentelijk heeft het Openbaar Lichaam Bonaire een brief ontvangen van het CBS waarin een lijst met overheids NV's is terug te vinden die volgens het CBS tot de collectieve sector gerekend moet worden. Deze lijst is vooraf niet aan ons voorgelegd en ons Bestuurscollege heeft hier dan ook nog geen goedkeuring aan gegeven. Het is voor ons nog de vraag in hoeverre er bij de totstandkoming van de lijst bepaalde procedures in acht moeten worden genomen. Het zou toch prettig zijn geweest als voorafgaand aan het versturen van de brief met de lijst even contact was opgenomen om te verifiëren of het BC kan instemmen met de voorgelegde selectie. Is niet gebeurd.

Duidelijk is dat een aantal instellingen niet meer bestaat, onderweg is naar ontbinding of zonder activiteiten. Maar er zijn ook instellingen bij die wel actief zijn en tevens leningen hebben lopen. En aangezien artikel 11 bepaalt dat de rentelastnorm voor de collectieve sector 0% gemiddeld moet zijn zullen hier mogelijk consequenties aan verbonden zijn. Tot op heden zijn die consequenties nog niet helder. Van het Cft weten we dat er momenteel wordt uitgezocht hoeveel de rentelasten zijn. Nog niet bekend is wat er gaat gebeuren als blijkt dat deze hoger dan 0% zijn en wat er in dat geval moet gebeuren.

We wachten nadere instructies rustig af. Het BC laat uitzoeken of er nog iets aan de lijst met instellingen te doen is en beraadt zich nog op te nemen stappen.

In de lijst zijn vooralsnog de volgende instellingen terug te vinden:

- Openbaar lichaam bonaire
- Bonaire Holding Maatschappi (BHM) N.V.
- Bonaire Management Group N.V.
- Bonaire Overheidsgebouwen N.V.
- Bonaire Wagenpark
- Fundashon Cas Bonairiano (FCB)
- Fundashon Marcultura
- Fundashon Sedrebo
- Stichting beheer Kompleho Deportivo Bonaire
- Studiefondsen en Studiebeurzen (FINEB)
- Tourist Corporation Board N.V. (TCB – Tourism Corporation Bonaire)
- Wegenfonds Bonaire

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire

**DGBK/Bestuur, Democratie
en Financiën**
Financieel en Informatiestelsel

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
R. Nederpelt
T (070) 426 6294
ron.nederpelt@minbzk.nl

Kenmerk
2012-0000628766

Datum 5 november 2012
Betreft Goedkeuring begroting 2013

Op 24 oktober jongstleden zond uw bestuurscollege mij door tussenkomst van het College financieel toezicht Bonaire, St. Eustatius en Saba (Cft) de door u goedgekeurde begroting 2013. Ik stel vast dat de begroting 2013 voor de in de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba vastgelegde datum van 15 november bij mij is ingediend.

Het College financieel toezicht BES zond mij een advies naar aanleiding van uw begroting 2013. Dit advies heb ik betrokken bij de beoordeling van uw begroting.

In uw begroting heeft u zowel aan de baten- als aan de lastenkant USD 6,6 miljoen voor natuur uit het Lenteakkoord opgenomen. Ondertussen is bekend dat deze bijdrage niet geëffectueerd zal worden. Ik keur uw begroting goed onder de voorwaarde dat u bij de eerstvolgende begrotingswijziging uw begroting op dit punt corrigeert.

Een afschrift van deze brief zal gezonden worden aan uw bestuurscollege en het College financieel toezicht BES.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

T. Livius
Directeur Bestuur, Democratie en Financiën